

דוח הדירקטוריון וההנהלה

בנק ירושלים בע"מ וחברות מוחזקות שלו

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 31 במרץ 2016

15	1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
15	1.1 תיאור תמציתי של הבנק ותחומי הפעילות העיקריים שלו
16	1.2 מידע כספי תמציתי על המצב הכספי ותוצאות הפעולות
18	1.3 תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם
19	1.4 תיאור היעדים והאסטרטגיה העסקית
21	2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
21	2.1 מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
22	2.2 התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר
25	2.3 ההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון, הלימות ההון והמינוף
31	2.4 תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
38	2.5 חברות מוחזקות עיקריות
39	3. סקירת הסיכונים
39	3.1 סיכון אשראי
53	3.2 סיכון שוק
60	3.3 סיכון נזילות ומימון
62	3.4 סיכון תפעולי
62	3.5 סיכונים אחרים
62	3.6 השפעת גורמי הסיכון
63	4. מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים
63	4.1 מדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים
63	4.2 האומדנים החשבונאיים הקריטיים
63	4.3 בקרות ונהלים
64	5. מידע נוסף שלדעת הדירקטוריון וההנהלה ראוי לכלול אותו בדוח הדירקטוריון וההנהלה, אך אינו מתאים לדעתם לפרקים האחרים בדוח הדירקטוריון וההנהלה.
64	5.1 תרומות ופעילות קהילתית

16	טבלת נתונים עיקריים
17	טבלת יחסים פיננסיים ומדדי ביצוע עיקריים
18	טבלת ריכוז הסיכונים המתפתחים בבנק
22	פערי הריבית בין נכסים כספיים והתחייבויות במגזרי ההצמדה השונים
22	היקף הפעילות והתרומה להכנסות ריבית נטו של מגזרי ההצמדה השונים
23	יחס ההוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה לסך האשראי לציבור נטו (כולל סיכון אשראי חוץ מאזני) בפריסה רבעונית ובמונחים שנתיים אפקטיביים
25	הרכב תיק ניירות הערך
25	טבלת נתוני אשראי
26	הרכב פיקדונות הציבור לפי מגזרי הצמדה
27	טבלה המציגה יחס הלימות הון, יחס מינוף ותשואה להון בפריסה רבעונית
27	טבלה המציגה תנועה בהון עצמי, הון עצמי רובד 1, הון עצמי רובד 2 והון כולל
28	הלימות הון
29	יחס מינוף
31	פירוט היתרות הממוצעות של הנכסים וההתחייבויות ששימשו למגזרי פעילות
31	פירוט הרווח מפעולות רגילות לפי מגזרי פעילות
32	תמצית תוצאות הפעילות של מגזר משקי הבית
33	תמצית תוצאות הפעילות של מגזר בנקאות פרטית
34	תמצית תוצאות הפעילות של מגזר עסקי
38	תמצית תוצאות הפעילות של מגזר ניהול פיננסי
40	טבלה המציגה סיכון אשראי ונכסים שאינם מבצעים
42	פרטים על ההפרשה להפסדי אשראי (במיליוני ש"ח) של הלוואות לדיור אשר לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314
42	פרטים בנוגע לשיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור
43	סיכון האשראי לפי ענפי משק
46	חשיפה למדינות זרות
49	חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים על בסיס מאוחד
49	התפתחות ביצועי האשראי לדיור ומדדי ביצוע עיקריים
51	פרטים בגין מאפייני סיכון שונים ותיק הלוואות לדיור במיליוני ש"ח (ללא קבוצות רכישה)
52	שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות המאחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (לפני שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית)
55	השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים
56	חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית
58	תמצית החשיפות לשינויים בלתי צפויים בריבית
58	המגבלות על שיעורי החשיפה בכל מגזר הצמדה כפי שקבע הדירקטוריון המגבלות הינן על סכומי העודף (הגרעון) של הנכסים על ההתחייבויות בכל מגזר
59	החשיפה הכלכלית בפועל בכל מגזר הצמדה
59	נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים במדד המחירים לצרכן
59	נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים בשערי מטבע
61	יחס כיסוי נזילות
62	פרטים אודות שיעבוד מזומנים וניירות ערך

דו"ח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 במרץ 2016

להלן הדין וחשבון של בנק ירושלים בע"מ.

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 17 במאי 2016, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק" או "בנק ירושלים") והחברות הבנות שלו לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2016 (להלן: "תקופת הדוח"). הדוחות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו. הנתונים מוצגים בסכומים מדווחים.

פרק 1 - סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

1.1 תיאור תמציתי של הבנק ותחומי הפעילות העיקריים שלו

בנק ירושלים בע"מ נוסד בשנת 1963 כחברה ציבורית, כהגדרתה על פי פקודת החברות נוסח חדש התשמ"ג - 1983, בשם: בנק ירושלים לפיתוח ולמשכנתאות בע"מ. בשנת 1992 הציע הבנק את מניותיו לציבור, ובהתאמה הפך לחברה ציבורית, שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ. בשנת 1996 שונה שם הבנק לשמו הנוכחי. לפרטים בדבר בעלי השליטה בבנק [ראה פרק בעלי השליטה בבנק בדוח ממשל תאגידי פרטים נוספים ונספחים לדוח השנתי](#).

הבנק הינו תאגיד בנקאי, בעל רשיון בנק על פי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, ופועל כבנק מסחרי החל משנת 1998. הבנק נשען על בסיס לקוחות רחב של משקי בית, תושבי ישראל ותושבי חוץ ופועל בתחומי המשכנתאות, אשראי צרכני, חסכונות ופיקדונות, מימון בניה למגורים, אשראי מסחרי אחר ופעילות בשוק ההון.

הנהלת הבנק שוכנת בקרית שדה התעופה (איירפורט סיטי). נכון לתאריך פרסום הדו"ח הבנק פועל באמצעות 24 סניפים, הפזורים ברחבי הארץ.

לתיאור מגזרי הפעילות בהם פועל הבנק [ראה להלן בפרק תיאור עסקי התאגיד לפי מגזרי פעילות פיקוחיים](#).

1.2. מידע כספי תמציתי על המצב הכספי ותוצאות הפעולות

רווח והפסד - סעיפים עיקריים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
31/03/2015	30/06/2015	30/09/2015	31/12/2015	31/03/2016	
79.7	86.6	83.4	84.4	81.6	הכנסות ריבית נטו
2.7	(2.4)	(1.0)	1.6	32.1	הכנסות מימון שאינן מריבית
40.3	34.6	30.5	36.4	35.8	עמלות והכנסות אחרות
122.7	118.8	112.9	122.4	149.5	סך ההכנסות
5.0	8.8	12.2	14.4	12.3	הוצאות בגין הפסדי אשראי
91.1	90.1	84.6	100.0	96.2	הוצאות תפעוליות ואחרות
8.9	5.8	5.6	1.7	18.6	הפרשה למיסים
17.7	14.1	10.5	6.3	22.4	רווח נקי

מאזן - סעיפים עיקריים

ליום					
31/03/2015	30/06/2015	30/09/2015	31/12/2015	31/03/2016	
13,847.9	13,932.1	14,047.5	14,219.5	13,794.8	סך כל המאזן
9,520.5	9,599.8	9,859.6	9,889.3	10,009.9	אשראי לציבור, נטו
3,161.1	2,325.1	2,228.5	2,071.9	2,341.8	מזומנים ופיקדונות בבנקים
*829.1	*1,511.3	*1,567.7	1,779.5	1,099.9	ניירות ערך
11,124.6	10,926.0	11,119.3	11,019.0	10,832.6	פיקדונות הציבור
1,421.3	1,495.6	1,430.6	1,634.8	1,566.7	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
*771.8	*770.1	*781.1	784.0	790.3	הון עצמי

* הוצג מחדש על מנת לשקף למפרע את התיקון הנדרש בסיווג האג"ח המוחזקות לפידיון לאג"ח הזמין למכירה, [לפרטים ראה ביאור 1.4.2 לדוחות הכספיים](#)

יחסים פיננסיים ומדדי ביצוע עיקריים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום / ליום					
31/03/2015	30/06/2015	30/09/2015	31/12/2015	31/03/2016	
2.32%	2.51%	2.40%	2.40%	2.39%	הכנסות ריבית, נטו לסך המאזן ⁽³⁾
2.57%	2.50%	2.51%	2.51%	2.57%	פער הריבית בין נכסים כספיים להתחייבויות ⁽³⁾
0.21%	0.37%	0.50%	0.58%	0.49%	הוצאות בגין הפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
0.01%	0.14%	0.13%	0.08%	0.33%	מזה: הוצאות בגין הפרשה קבוצתית מתוך האשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
0.17%	0.27%	0.37%	0.42%	0.38%	הוצאות בגין הפסדי אשראי מתוך כלל סיכון האשראי ⁽³⁾
3.59%	3.45%	3.25%	3.49%	4.4%	סך כל ההכנסות לסך המאזן ⁽³⁾
47%	36%	35%	38%	71%	הכנסות שאינן מריבית להוצאות תפעוליות ואחרות
35%	27%	26%	31%	45% ⁽⁴⁾	הכנסות שאינן מריבית מסך כל ההכנסות
2.7%	2.6%	2.4%	2.8%	2.8%	סך כל הוצאות התפעוליות ואחרות לסך המאזן ⁽³⁾
74%	76%	75%	82%	64% ⁽⁴⁾	יחס יעילות - הוצאות תפעוליות ואחרות מסך כל ההכנסות
2.4%	2.4%	2.2%	2.6%	2.5%	עלות ממוצעת כוללת ⁽¹⁾ - יחס הוצאות לנכסים ⁽³⁾
33%	29%	35%	21%	45% ⁽⁵⁾	שיעור ההפרשה למס מהרווח לפני מיסים
0.5%	0.4%	0.3%	0.2%	0.6%	רווח נקי לסך כל הנכסים הממוצעים ⁽³⁾
9.7%	7.4%	5.5%	3.2%	11.9%	רווח נקי להון ממוצע (תשואה להון) ⁽³⁾
9.5%	7.0%	5.9%	4.6%	3.2%	רווח נקי כולל להון ממוצע ⁽³⁾
0.25	0.20	0.15	0.09	0.32	רווח נקי למניה בש"ח המיוחס לבעלי מניות הבנק
69%	69%	70%	70%	73%	אשראי לציבור, נטו למאזן
6%	11%	11%	13%	8%	ניירות ערך לסך המאזן
80%	78%	79%	77%	79%	פיקדונות הציבור לסך המאזן
117%	114%	113%	111%	108%	פיקדונות הציבור לסך האשראי לציבור, נטו
5.6%	5.5%	5.6%	5.5%	5.7%	הון למאזן
10.0%	9.9%	9.7%	9.7%	9.7%	הון עצמי רובד 1 לנכסי סיכון
14.3%	14.1%	13.4%	13.4%	13.3%	ההון הכולל לנכסי סיכון
-	5.2%	5.3%	5.2%	5.4%	יחס המינוף ⁽²⁾
-	751%	457%	403%	309%	יחס כיסוי נזילות ⁽²⁾ (LCR)

- (1) הוצאות תפעוליות ואחרות מסך יתרה ממוצעת של נכסים (כולל התחייבויות בלתי תלויות ללא נגזרים)
- (2) הוראת גילוי זו חלה החל מיום 1.4.2015, לא נדרש לתת גילוי למספרי ההשוואה שנדרשים לראשונה כתוצאה מיישום ההוראה
- (3) נתונים הכנסות, הוצאות ורווח מוצגים במונחים שנתיים אפקטיביים
- (4) השינוי לעומת רבעונים קודמים נובע בעיקר בגין מימוש אגרות חוב זמינות למכירה לפרטים [ראה ב"אור 16.4 לדוחות הכספיים](#).
- (5) [ראה ב"אור 16.1 לדוחות הכספיים](#)

1.3. תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

זיהוי גורמי סיכון מובילים ומתפתחים

בהתאם למסמכי מדיניות ניהול הסיכונים השונים של הבנק ולהוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל, מבוצע ניטור שוטף אחר הסיכונים אליהם חשוף הבנק. ניטור זה נועד להבטיח היערכות מתאימה לניהול הסיכון, מניעת התממשותו וניטור הימצאות הבנק בתחום המגבלות שנקבעו על ידי הדירקטוריון ובנק ישראל. בנוסף, הבנק מבצע מעקב הדוק אחר ההתפתחויות בשווקים הפיננסיים, בנתונים מאקרו כלכליים וברגולציה וחקיקה שחלות או עשויים לחול או להשפיע על הבנק, ואשר יחד עם האסטרטגיה העסקית ותמהיל הפעילות הקיים עשויים לחשוף את הבנק לסיכונים משמעותיים. בטיפול בסיכונים שזוהו, הבנק מבחין, בין היתר, בין הסיכונים המובילים לבין הסיכונים המתפתחים אשר מזהים באופן הבא:

- **סיכון מוביל** - מייצג גורם סיכון משמעותי אליו חשוף הבנק בעקבות הפעילות הנוכחית שלו או ההסכמים שהבנק צד להם אשר מידת החשיפה של הבנק אליו מדורגת, בהתאם למדיניות הבנק, כחשיפה ברמה "בינונית" או חמורה יותר. לפירוט בדבר הסיכונים ודירוג מידת החשיפה/השפעה על הבנק [ראה עמוד 82 בדוח הדירקטוריון וההנהלה לדוח כספי לשנת 2015](#).

- **סיכון מתפתח** - הינו סיכון אשר קיימת אי ודאות בקשר להתממשותו, אם בכלל, ולא ניתן להצביע על מידת ההשפעה האפשרית שלו. עם זאת, סיכון זה יקבל תשומת לב מיוחדת של הנהלת הבנק בהתווית האסטרטגיה העסקית ומסגרת ניהול הסיכון המתאימה.

במהלך הרבעון הראשון לשנת 2016 לא חלו שינויים מהותיים בסיכונים המתפתחים והמובילים בבנק.

ריכוז הסיכונים המתפתחים בבנק

הסיכון	תיאור הסיכון
סיכון רגולטורי	השלכות הרגולציה בכל הקשור להטלת מגבלות משמעותיות על פעילות הבנק והצבת דרישות מכבידות נוספות
סיכון ציזת	סיכון הציות הינו הסיכון שעל תאגיד תוטל סנקציה חוקית או רגולטורית, הפסד פיננסי מהותי או פגיעה במוניטין כתוצאה מכישלון שלו לציית לחוקים, תקנות, הוראות הרגולציה, הנהלים הפנימיים והקוד האתי
סיכון סייבר	אפשרות תקיפת הסייבר על מערכות IT של הבנק ואתרי הבנק
סיכון מקרו-כלכלי וסיכון משקי	סיכון שהבנק עשוי להיות מושפע ממנו בעקבות הרעה בנתונים מקרו כלכליים בישראל וסיכונים משקיים אחרים ובעיקר בגין שיעורי האבטלה

לפירוט בדבר תיאור הסיכונים המתפתחים וניהולם [ראה פרק מידע נוסף על סיכונים אחרים - סיכונים מובילים ומתפתחים בדוח על הסיכונים לשנת 2015](#).

1.4. תיאור היעדים והאסטרטגיה העסקית

לבנק תוכנית אסטרטגית אשר במרכזה צמיחה קמעונאית מבוקרת תוך הגדלת בסיס הלקוחות וסל המוצרים והשירותים למשקי בית, תוך גיוון ופיזור תחומי הפעילות הקמעונאיים שלו, דוגמת חשבונות עו"ש, אשראי צרכני, פיקדונות ושירותי מסחר בניירות ערך (להלן בדוח זה: "התכנית" או "התכנית האסטרטגית").

על פי התכנית, אסטרטגיית הצמיחה מלווה בהצעת ערך מבודלת ללקוחות תוך פיתוח התמחותו הקמעונאית של הבנק. בבסיסה של התכנית האסטרטגית, הפחתת הסיכון הסיסטמי של הבנק, על-ידי גיוון הלקוחות ומקורות ההכנסה המימוניים בדגש על פעילות במגזר משקי הבית, הן בגיוס פיקדונות והן במתן אשראי ובכלל זה אשראי צרכני.

לצורך הגשמת יעדי התכנית כאמור לעיל פועל הבנק במספר קווי פעולה שהוגדרו בתכנית האסטרטגית כדלהלן:

- הרחבת פעילותו של הבנק, בדגש על הרחבת הפעילות הקמעונאית של הבנק בעיקר בתחומי האשראי הצרכני וניירות הערך.
- שימוש נרחב באמצעים טכנולוגיים לתקשורת עם הלקוח הכוללים בנקאות רב-ערוצית ואפשרות לפתיחת חשבון פיקדון, וחשבון למתן אשראי באינטרנט, תוך הקטנת התלות בפעילות הסניפים הפיזיים.
- הצעת ערך פיננסית טובה יותר ללקוח, הן בתחום החסכונות והפיקדונות והן בשירותים צרכניים נוספים. העמקת מודעות הצרכנים לדימוי הבנק כבנק תחרותי ויצירתי.
- הרחבת הפעילות והעמקת ההתמחות של הבנק בתחומי ניירות ערך, תוך מינוף היכולות המקצועיות ובסיס הלקוחות שנרכשו על ידי הבנק במיזוג שנעשה בין הבנק וכלל פיננסיים בטוחה בשנת 2013.
- השקעה בשיפור, בשדרוג ובפיתוח מערכות המחשוב- במהלך 5 השנים האחרונות השקיע הבנק מעל 200 מליוני ש"ח בשדרוג מערכות ה-IT שלו.

הבנק נמצא במהלך הדרגתי שמטרתו גיוס של חשבונות עו"ש בקרב משקי הבית (חשבונות פרטיים) מקרב לקוחות קיימים וחדשים כאחד בשנים הקרובות. לשם כך גיבש הבנק הצעת ערך הכוללת פטור מעמלות עו"ש עיקריות ליחידים ולעסקים קטנים.

חשבון העו"ש נחשב למוצר עוגן ולפיכך ההתרחבות בתחום חשבונות העו"ש צפויה לתרום להפחתת סיכוני האשראי על ידי העמקת הקשר עם הלקוחות וגיוון המוצרים הבנקאיים. כמו כן, היא צפויה לאפשר לבנק להרחיב לאורך זמן את בסיס הלקוחותיו. הגדלת הרווחיות צפויה להיות מושגת בעקבות מכירת המוצרים הנלווים.

בתחום האשראי הצרכני, ממשיך הבנק בהתאם לתכנית האסטרטגית שלו את המהלך אשר החל בשנת 2010, למתן אשראי צרכני ללקוחות הבנק וללקוחות חדשים, הנמנים על מגזר משקי הבית. מהלך זה מביא בהדרגה לפיזור תיק האשראי של הבנק אשר מרוכז במשכנתאות. הדירקטוריון והנהלה ממשיכים לעקוב אחר תהליך חיתום האשראי הצרכני ובכלל זה שיפור מודלי החיתום וביצוע תהליך מתמשך של הפקת לקחים. היקף התיק והלווים ממשיך לגדול תוך שיפור באיכות חיתום האשראי. הבנק רואה בתחום זה מנוע צמיחה משמעותי לרווחיו.

בסוף שנת 2014 לאור השינויים התומכים בסביבה הרגולטורית השיק הבנק אפשרות לפתיחת חשבון באינטרנט לצורך קבלת הלוואה ללקוחות חדשים ללא צורך הגעה לסניף. הבנק רואה באפיק זה מנוע צמיחה חשוב להתפתחותו ללא צורך בהגדלה משמעותית של פריסת הסניפים פיזית.

השינוי בהגדרת ליבת הפעילות של הבנק והרחבה של נקודות המגע עם הלקוח ושל היצע השירותים הקמעונאיים מלווים בבחינה קפדנית על ידי הבנק של השינויים בפרופיל הסיכונים הנגזר ממאפייני הפעילות החדשים ובהקצאות ההון הנדרשות להלימת הסיכונים האמורים.

כמו כן, העמקת השיח הציבורי בישראל לגבי איכות השירות והצעת הערך הפיננסית של לקוחות קמעונאיים מביאה לקוחות לבחון את החלופות העומדות בפניהם, ובפרט לשקול מעבר מהבנק הראשי שלהם לבנק אחר המציע מוצרים תחרותיים. בתחום הפיקדונות וניירות הערך בנק ירושלים מציע שירותים באיכות גבוהה, והצעת ערך פיננסית טובה משמעותית, ובניגוד לנהוג במערכת הבנקאית, הבנק מציע שירותים אלו גם ללקוחות קמעונאיים קטנים. נדידת הלקוחות

הצפויה בשנים הקרובות מהווה הזדמנות משמעותית לגידול בעסקי הבנק. שינוי אפשרי במפת התחרות בשוק כתוצאה מהתמקדות הבנקים בשוק הקמעונאי כאמור, טומנת אתגרים דוגמאת כניסת "שחקנים" חדשים לזירה.

הבנק פועל ליישום מדיניות ענפית סלקטיבית בתחום מתן אשראי למימון פרויקטי ונדל"ן למגורים במסגרת ליווי סגור, בדגש על פוטנציאל צמיחה וללא עליה ברמת הסיכון הקיימת. לצורך כך, פועל הבנק ליצירת שיתופי פעולה בין הבנק לבין חברות ביטוח וגופים מוסדיים אחרים לשם מתן אשראי לליווי פרויקטים (מודל האופרטור) והנפקת בטוחות לפי חוק מכר (דירות) וערבויות אחרות. אסטרטגיה זו מאפשרת לבנק להגדיל את היקף הפרוייקטים שבטיפולו, בהתאם למדיניות הבנק, שימוש במומחיות שנצברה, כניסה לעסקאות גדולות ומורכבות ופיזור הסיכון ובהתאמה להגדיל את התשואה להון הנובעת מפעילות זו תוך הקטנת הסיכון.

תהליך תכנון ההון הינו חלק מרכזי בניהול התכנית העסקית וניהול הסיכונים של הבנק בראייה צופה פני עתיד. תכנון הון נאות מאפשר להתאים את הון הבנק לסיכונים הצפויים להיווצר לאור האסטרטגיה של הבנק ויעדיו העסקיים ולהבטיח את הלימות ההון הדרושה. במסגרת תהליך תכנון ההון נבחנת השפעת היעדים האסטרטגיים והעסקיים על פרופיל הסיכון ועל ההון הנדרש של התאגיד. כמו כן הבנק בוחן את האופטימיזציה של הרכב ההון בין היתר ע"י גיוס מכשירי חוב המירים להון (CoCo). לעניין החלטת דירקטוריון חברת ירושלים מימון והנפקות בדבר גיוס חוב בדרך של הנפקת סדרה חדשה של כתבי התחייבות נדחים מותנים [ראה להלן בפרק הון והלימות הון](#).

על רקע השינויים הצפויים במערכת הבנקאית והרגולציה המתגבשת בוחן הבנק מחדש את היעדים האסטרטגיים במטרה להתאימם להתפתחויות הצפויות.

תכניות והערכות הבנק המפורטות לעיל, הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד והן מתבססות על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני דירקטוריון הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי התפתחויות כלכליות בארץ ובעולם, במיוחד לגבי המצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגאו-פוליטיים ושינויים בשוקי ההון, וכן גורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים: העדפות הציבור, הוראות גורמי פיקוח ואחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כוח אדם.

פרק 2 - הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

2.1 מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

התפתחויות בסביבה הכלכלית

המשק הישראלי צמח בשנת 2015 בשיעור של כ- 2.5%. כאשר הצמיחה ברבעון 4 של שנת 2015 עמדה על 3.8% במונחים שנתיים וקצב הצמיחה ברבעון הראשון של 2016 צפוי להיות מתון יותר. על פי נתוני הלמ"ס, שיעור האבטלה בישראל בסוף הרבעון הראשון של שנת 2016 עמד על 5.3%, לעומת שיעור של 5.2% לסוף שנת 2015.

מדד המחירים לצרכן (מדד בגין) בשנים עשר החודשים האחרונים ירד בשיעור של 0.7%, כאשר ברבעון הראשון לשנת 2016 ירד בשיעור של 0.9%. האינפלציה השלילית ברבעון הראשון לשנת 2016 נובעת בעיקר מהירידה במחירי התחבורה והתקשורת ומהירידה בסעיף המזון על רקע הפחתות מחירים שיזמה הממשלה. שער השקל מול הדולר התחזק מתחילת השנה בשיעור של כ- 3.5%, אך נחלש מול האירו ב- 0.9%.

בחודש מרץ 2015 הוריד בנק ישראל את הריבית ב- 0.15%, לשיעור של 0.1% ולפי תחזית בנק ישראל היא צפויה להישאר ברמה זו עד סוף שנת 2016.

בסיכום הרבעון הראשון של שנת 2016 מדד ת"א 25 רשם ירידה של כ- 5.1%, מדד ת"א 100 רשם ירידה של כ- 4.9% ואילו מדד איגרות החוב הממשלתיות רשם עליה של כ- 1.4%. המחזור היומי הממוצע במניות הסתכם ב- 1.4 מיליארד שקלים, ירידה של כ- 4.9% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. מתחילת השנה גויסו בשוק המניות כ- 2.6 מיליארד שקלים, עלייה של כ- 20.6% לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

על פי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מדד מחירי הדירות רשם עליה של 6.7% במהלך 12 החודשים האחרונים.

ברבעון הראשון של שנת 2016 נמכרו כ- 8,920 דירות חדשות, עליה של כ- 3.7% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד חלה עליה במחוז הדרום בשיעור של כ- 93%, במחוז חיפה כ- 23% ובמחוז המרכז כ- 1%. לעומת זאת נרשמה ירידה בשיעור של כ- 22% במחוז ירושלים, כ- 19% במחוז תל אביב ושל כ- 8% במחוז הצפון. ברבעון הראשון של 2016 פורסמו מכרזים לכ- 10,000 דירות במבצע "מחיר למשתכן" הן באזורי המרכז והן בפריפריה. במהלך הרבעון הראשון של 2016 הודיע בנק ישראל על מתן הקלות רגולטוריות לגבי הלוואות לדיור לזכאים במכרזי "מחיר למשתכן". על פי התיקון, בהלוואות לדיור הניתנות לרכישת דירות אלו, תאגיד בנקאי רשאי לחשב את יחס המימון של ההלוואה בהתבסס על הערכת שמאי במקום על מחיר הרכישה בפועל. כלומר התיקון מאפשר מתן משכנתאות לדירות אלו ביחס מימון של 75% מהמחיר בהערכת שמאי, ולכן למעלה מ- 75% מהמחיר בפועל. עם זאת, טרם ניכרת השפעת המהלך על מחירי הדירות.

בדצמבר 2015 הוגש דוח ביניים של וועדת שטרום, הוועדה להגברת התחרותיות בשירותים בנקאיים ופיננסיים נפוצים. הוועדה הוקמה על ידי שר האוצר ונגידת בנק ישראל לשם בחינת דרכים להגברת התחרותיות בשירותים הבנקאיים בישראל. המלצות שפורסמו במסגרת דו"ח הביניים של הוועדה התייחסו בין היתר לנושאים הבאים:

- א. הקמת מאגר נתוני האשראי, שיצמצם את פערי האינפורמציה בין הבנקים לבין נותני אשראי חוץ בנקאיים ויעניק כוח מיקוח ללקוח. לפרטים אודות פרסום חוק נתוני אשראי [ראה בדוח ממשל תאגידי](#).
- ב. הפרדת חברות כרטיסי האשראי מבנקים שמשקלם בתחום האשראי הקמעונאי עולה על 20%.
- ג. מדרגה פיקוחית מקלה על גופים שאינם מגייסי פיקדונות, שתקל על גופים חדשים להתחרות בבנקים.
- ד. ביטוח פיקדונות הינו מהלך שיסייע לבנקים הקטנים להתחרות על לקוחות נוספים, ויחזק את יכולתנו להתמודד עם המשבר הבא.

בשלב זה לא ניתן להעריך את ההשפעה האפשרית של הוועדה על פעילות הבנק.

2.2 התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

רווח ורווחיות

הרווח הנקי הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2016 ב- 22.4 מיליוני ש"ח, לעומת 17.7 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד גידול של כ- 27%, עיקר הגידול נובע ממימוש אגרות חוב זמינות למכירה וכן מהכנסות ריבית נטו אשר קוזזו חלקית בגין גידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הממוצע ברבעון הראשון של שנת 2016 הייתה 11.9% לעומת 9.7% ברבעון המקביל אשתקד.

התשואה ברבעון הושפעה מאירועים חד פעמיים ובמיוחד מהרווח הנקי (נטו ממס) בסך 21.0 מיליוני ש"ח ממימוש אג"ח זמינות למכירה, ומנגד מהוצאות מיסים בסך 4.6 מיליוני ש"ח כתוצאה מקיטון ביתרת המיסים הנדחים עקב שינוי בשיעור המס [כמפורט בביאור 16.1 לדוחות הכספיים](#).

הכנסות והוצאות ריבית

הכנסות ריבית, נטו ברבעון הראשון של שנת 2016 הסתכמו ב- 81.6 מיליוני ש"ח, לעומת 79.7 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד - גידול של כ- 2%. הגידול נובע מהמשך שיפור במרווחים, ומגידול ביתרת האשראי הצרכני והמשכנתאות.

ההתפתחויות בשיעורי הכנסות והוצאות

להלן פערי הריבית בין נכסים כספיים להתחייבויות במגזרי ההצמדה השונים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2015	2016	
2.76%	3.04%	לא צמוד
1.87%	1.71%	צמוד למדד ⁽¹⁾
2.18%	1.71%	מט"ח וצמוד מט"ח ⁽²⁾
2.57%	2.57%	סך הכול פער הריבית

להלן היקף הפעילות והתרומה להכנסות ריבית נטו של מגזרי ההצמדה השונים:

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ					
2015			2016		
תרומה להכנסות ריבית, נטו	היקף פעילות	תרום	תרומה להכנסות ריבית, נטו	היקף פעילות	תרום
במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח	באחוזים	באחוזים	באחוזים
54.3	68%	60%	58.3	71%	59%
16.8	21%	29%	15.1	19%	29%
8.6	11%	11%	8.2	10%	12%
79.7	100%	100%	81.6	100%	100%

(1) הכנסות המגזר הצמוד מדד כוללות גם הפרשי הצמדה ואינן כוללות השפעת מכשירים נגזרים.

(2) הכנסות מגזר המט"ח אינן כוללות הפרשי שער על הקרן והשפעת מכשירים נגזרים.

לפירוט נרחב [ראה נספח - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית לדוח ממשל תאגידי פרטים נוספים ונספחים לדוח זה](#).

הוצאות בגין הפסדי אשראי

ההוצאות בגין הפסדי אשראי ברבעון הראשון של שנת 2016 הסתכמו בכ- 12.3 מיליוני ש"ח, לעומת כ-5.0 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נובע בעיקר מגידול בהפרשה הקבוצתית בגין האשראי הצרכני בשל עדכון התקופה לחישוב שיעור הפרשה הממוצע בהתאם להוראות בנק ישראל. שיעור הפרשה הקבוצתית עומד על 0.33% לעומת 0.01% ברבעון המקביל אשתקד.

להלן יחס ההוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה לסך האשראי לציבור נטו (כולל סיכון אשראי חוץ מאזני) בפריסה רבעונית ובמונחים שנתיים אפקטיביים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
31/03/2015	30/06/2015	30/09/2015	31/12/2015	31/03/2016	
0.21%	0.37%	0.50%	0.58%	0.49%	הוצאות בגין הפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור, נטו
0.01%	0.14%	0.13%	0.08%	0.33%	מזה: הוצאות בגין הפרשה קבוצתית מתוך האשראי לציבור, נטו
0.17%	0.27%	0.37%	0.42%	0.38%	הוצאות בגין הפסדי אשראי מתוך כלל סיכון האשראי

לפירוט נרחב [ראה להלן במסגרת הדיון על התפתחות האשראי לציבור והדיון על סיכון האשראי המופיעים בפרק 3.1 לדוח זה](#).

הכנסות שאינן מריבית

הכנסות שאינן מריבית ברבעון הראשון של שנת 2016 הסתכמו ב- 67.9 מיליוני ש"ח לעומת 43.0 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד גידול של כ- 53% הנובע בעיקר מהסיבות כדלהלן:
הכנסות מימון שאינן מריבית ברבעון הראשון לשנת 2016 הסתכמו ב- 32.1 מיליוני ש"ח, לעומת 2.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול בסך 32.8 מיליוני ש"ח נובע ממימוש אגרות חוב זמינות למכירה כאמור בביאור 16.4 לדוחות הכספיים.

העמלות ברבעון הראשון של שנת 2016 הסתכמו ב- 30.7 מיליוני ש"ח, לעומת 37.4 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. עיקר הקיטון נובע מירידה מעמלות בגין פעילות בניירות ערך. ההכנסות מעמלות בגין פעילות בניירות ערך ברבעון המקביל אשתקד כללו הכנסות בעלות אופי חד פעמי בסך של 4.3 מיליוני ש"ח.

הכנסות אחרות ברבעון הראשון של שנת 2016 הסתכמו ב- 5.1 מיליוני ש"ח לעומת 2.9 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נובע מדחיית תביעה ייצוגית על ידי בית המשפט, לפרטים נוספים [ראה ביאור 10 בדוחות הכספיים](#).

הוצאות

ההוצאות התפעוליות והאחרות ברבעון הראשון של שנת 2016 הסתכמו ב- 96.2 מיליוני ש"ח, לעומת 91.1 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד - גידול של כ- 6%. עיקר הגידול נובע מגידול בהוצאות פחת על רקע השפעת יישום התכנית האסטרטגית של הבנק ומגידול בהוצאות שכר.

הוצאות השכר ברבעון הראשון של שנת 2016 הסתכמו ב- 44.7 מיליוני ש"ח לעומת 43.1 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. גידול בשיעור של כ- 4% הנובע בין היתר, מהסכם השכר שנחתם בשנת 2015 ונכנס לתוקף מחודש יולי 2015.

הפרשה למיסים

ההפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות ברבעון הראשון של שנת 2016 הסתכמה בסך של 18.6 מיליון ש"ח לעומת 8.9 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. שיעור המס האפקטיבי הינו 45.4% לעומת 33.4% ברבעון המקביל אשתקד ולעומת שיעור מס סטטוטורי של 35.9%.

הגידול נובע בעיקר מגידול בהוצאות מיסים נדחים בסך 4.6 מיליוני ש"ח כתוצאה משינוי בשיעור המס [כמפורט בביאור 16.1](#) וכן מגידול ברווח לפני מס.

התפתחויות בסעיפי רווח כולל אחר

הרווח הכולל האחר (לאחר השפעת המס) ירד ברבעון הראשון של שנת 2016 בסך של 16.4 מיליוני ש"ח בעיקר בשל ממימוש אגרות חוב זמינות למכירה. לפרטים [ראה ביאור 17 לדוחות הכספיים](#), לעומת עלייה של 8.2 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד אשר נבעה בעיקר מהתאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן. לפרטים אודות קרן הוגית שלילית בחלוקה לטווחים של משך הזמן ושיעור הירידה [ראה ביאור 5 לדוחות הכספיים](#) לפרטים נוספים אודות הרווח הכולל האחר [ראה ביאור 4 הדוחות הכספיים](#).

2.3. ההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון, הלימות ההון והמינוף

ההתפתחויות בסעיפי הנכסים וההתחייבויות

סך כל המאזן ליום 31 במרץ 2016, הסתכם ב- 13,795 מיליוני ש"ח, לעומת 14,220 מיליוני ש"ח בתום שנת 2015, קיטון של כ- 3%, עיקר השינוי נובע מירידה ביתרות ניירות ערך כמפורט להלן.

מזומנים, פיקדונות בבנקים וניירות ערך

יתרת הנכסים הנזילים (מזומנים, פיקדונות בבנקים וניירות ערך) ליום 31 במרץ 2016, הסתכמה ב- 3,442 מיליוני ש"ח, לעומת 3,852 מיליוני ש"ח בתום שנת 2015 קיטון של כ- 11%.

יתרת המזומנים והפיקדונות בבנקים ליום 31 במרץ 2016, הסתכמה ב- 2,342 מיליוני ש"ח, לעומת 2,072 מיליוני ש"ח בתום שנת 2015 גידול של כ- 13%.

יתרת ניירות הערך ליום 31 במרץ 2016, הסתכמה ב- 1,100 מיליוני ש"ח, לעומת 1,780 מיליוני ש"ח בתום שנת 2015, קיטון של כ- 38% הנובע בעיקרו ממכירת אגרות חוב ממשלתיות בתיק הזמין למכירה.

להלן הרכב תיק ניירות הערך:

שינוי יתרות-%	31/03/2015	שערך ⁽²⁾	תנועות שוטפות ⁽¹⁾	31/03/2016	
(50%)	1,211.4	(1.8)	(601.4)	608.2	ניירות ערך זמינים למכירה
(13%)	568.1	8.2	(84.6)	491.7	ניירות ערך למסחר
(38%)	1,779.5	6.4	(686.0)	1,099.9	

(1) כולל קניות, מכירות, ותקבולי ריבית

(2) כולל צבירת ריבית, הפרשי שער והתאמות לשווי הוגן.

אשראי לציבור

יתרת האשראי לציבור נטו, הסתכמה ביום 31 במרץ 2016, ב- 10,010 מיליוני ש"ח, לעומת 9,889 מיליוני ש"ח בתום שנת 2015. גידול בשיעור של 1%.

להלן טבלת נתוני אשראי:

שינוי יתרות-%	יתרה ליום 31 במרץ 2016	פירעונות בתקופה ⁽²⁾	ביצועים בתקופה ⁽¹⁾	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015	
1%	7,003	(391)	430	6,964	אשראי לדיור
7%	917	(135)	194	858	אשראי צרכני
1%	7,115	(526)	624	7,822	סך הכל אשראי לדיור וצרכני
(1%)	1,112	(279)	263	1,128	אשראי עסקי למעט נכסים מסחריים
(3%)	469	(41)	24	486	אשראי לרכישת נכסים מסחריים
12%	509	(94)	150	453	אחר
1%	10,010	(940)	1,061	9,889	סך הכל אשראי לציבור נטו
1%	10,121	-	-	10,001	סך הכל אשראי לציבור לפני הפרשה להפסדי אשראי

1. כולל מיחזורים

2. בניכוי צבירת ריבית, הפרשי הצמדה והפרשי שער.

לפירוט נוסף ראה להלן במסגרת הדיון על התפתחות האשראי לציבור והדיון על סיכון האשראי המופיעים בפרק ג - סקירת הסיכונים וכן בדוח על הסיכונים המוצג באתר האינטרנט של הבנק

פיקדונות הציבור

להלן הרכב פיקדונות הציבור לפי מגזרי הצמדה

השינוי באחוזים	יתרה ליום		
	31 בדצמבר 2015	31 במרץ 2016	
	במיליוני ש"ח		
5%	6,884	7,208	פיקדונות שקליים וחשבונות עו"ש
(6%)	2,324	2,183	תכניות חסכון ופיקדונות צמודים למדד
(20%)	1,811	1,442	פיקדונות במט"ח וצמודי מט"ח
(2%)	11,019	10,833	סה"כ פיקדונות הציבור

לפרטים אודות סוגי פיקדונות ופיקדונות לפי סדר גודל [ראה בראור 7 לתמצית הדוחות הכספיים](#).

פעילות חוץ מאזנית בניירות ערך המוחזקים בידי הציבור

נכון ליום 31 במרץ 2016 מספר הלקוחות המחזיקים תיקי ניירות ערך במשמרת הבנק עומד על כ-15 אלפי לקוחות בדומה למספר הלקוחות בסוף שנת 2015. שווי תיקי ניירות ערך של לקוחות אלה ליום 31 במרץ 2016, עומד על כ-12.3 מיליארדי ש"ח לעומת כ-12.6 מיליארדי ש"ח בסוף שנת 2015.

ניירות ערך שהושאלו

יתרת ניירות ערך שהושאלו הסתכמו ביום 31 במרץ 2016, בכ-347 מיליוני ש"ח, לעומת כ-387 מיליוני ש"ח בתום שנת 2015.

אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים

יתרת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים הסתכמה ביום 31 במרץ 2016, ב-1,567 מיליוני ש"ח (מזה - יתרת כתבי התחייבות נדחים בסך של 402 מיליוני ש"ח) לעומת 1,635 מיליוני ש"ח בתום שנת 2015 (מזה - יתרת כתבי התחייבות נדחים בסך של 406 מיליוני ש"ח) עיקר הקיטון נובע מפדיון של אגרות חוב על פי תנאי הפירעון המקורי שלהן.

נכסים והתחייבויות בגין מכשירים נגזרים

יתרת נכסים בגין מכשירים נגזרים הסתכמה ביום 31 במרץ 2016 ב-62 מיליוני ש"ח (מזה כ-53 הינם עבור פעילות לקוחות) לעומת 195 מיליוני ש"ח בתום שנת 2015. (מזה כ-191 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות).

יתרת התחייבויות בגין מכשירים נגזרים הסתכמה ביום 31 במרץ 2016 ב-64 מיליוני ש"ח (מזה כ-53 הינם עבור לקוחות) לעומת 195 מיליוני ש"ח בתום שנת 2015. (מזה כ-191 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות)

הון והלימות הון

להלן טבלה המציגה יחס הלימות הון, יחס מינוף ותשואה להון בפריסה רבעונית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
31/03/2015	30/06/2015	30/09/2015	31/12/2015	31/03/2016	
5.6%	5.5%	5.6%	5.5%	5.7%	הון למאזן
10.0%	9.9%	9.7%	9.7%	9.7%	הון עצמי רובד 1 לנכסי סיכון
14.3%	14.1%	13.4%	13.4%	13.3%	ההון הכולל לנכסי סיכון
-	5.2%	5.3%	5.2%	5.4%	יחס המינוף ⁽¹⁾
9.7%	7.3%	5.4%	3.2%	11.9%	תשואה להון (רווח נקי להון ממוצע)

(1) הוראת גילוי זו חלה החל מיום 1.4.2015, לא נדרש לתת גילוי למספרי ההשוואה שנדרשים לראשונה כתוצאה מיישום ההוראה

להלן טבלה המציגה תנועה בהון עצמי, הון עצמי רובד 1, הון עצמי רובד 2 והון כולל

הון כולל	הון רובד 2	הון עצמי רובד 1	הון עצמי	
1,070.7	292.1	778.6	784.0	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015
22.4	-	22.4	22.4	רווח נקי לתקופה ⁽¹⁾
(16.1)	-	(16.1)	(16.1)	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס ⁽²⁾
(1.3)	-	(1.3)	-	תנועה בניכויים
(4.3)	(4.3)	-	-	קיטון ביתרת כתבי התחייבות נדחים המוכרים כהון רובד 2
0.5	0.5	-	-	גידול בהפרשה קבוצתית המוכרת כהון רובד 2
1,071.9	288.3	783.6	790.3	יתרה ליום 31 במרץ 2016

(1) ראה לעיל פירוט רווח ורוחיות בפרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר.

(2) ראה לעיל פירוט התפתחויות בסעיפי רווח כולל אחר בפרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר.

31 בדצמבר		31 במרץ		
2015	2015	2016	2015	2016
במיליוני ש"ח				
א. הון לצורך חישוב יחס ההון				
778.6	(1)(2) 767.6	783.6	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים	
292.1	325.2	288.3	הון רובד 2, לאחר ניכויים	
1,070.7	(1)(2) 1,092.8	1,071.9	סך הכל הון כולל	
ב. יתרות משוקללות של נכסי סיכון				
7,201.1	6,899.4	7,324.6	סיכון אשראי	
72.0	45.7	39.2	סיכויי שוק	
740.7	716.5	724.4	סיכון תפעולי	
8,013.8	7,661.7	8,088.2	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	

באחוזים			
ג. יחס ההון לרכיבי סיכון			
9.7	(1)(2) 10.0	9.7	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
13.4	(1)(2) 14.3	13.3	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.3	9.0	9.4	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים
12.8	12.5	12.9	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

(1) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה, [לפרטים ראה ביאור 1.4.1 לדוחות הכספיים](#).
 (2) הוצג מחדש על מנת לשקף למפרע את התיקון הנדרש בסיווג האג"ח המוחזקות לפידיון לאג"ח הזמין למכירה, [לפרטים ראה ביאור 1.4.2 לדוחות הכספיים](#).

יחס ההון לרכיבי סיכון

יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון ליום 31 במרץ 2016 עומד על 9.7% בדומה לסוף שנת 2015. יתרת כתבי התחייבויות נדחים שהונפקו לציבור ופיקדונות נדחים שגויסו ממשקי בית ומלקוחות מוסדיים, הנכללת בהון רובד 2 לצורך חישוב יחס ההון לרכיבי הסיכון, הסתכמה ב- 31 במרץ 2016, ב- 197 מיליוני ש"ח, לעומת 201 מיליוני ש"ח בתום שנת 2015.

ביום 30 במאי, 2013 פרסם בנק ישראל הוראות נוהל בנקאי תקין מעודכנות המאמצות את המלצות באזל II ובאזל III החל מיום 1 בינואר 2014 במערכת הבנקאית בישראל (הוראות ניהול בנקאי תקין 201 - 211).

בהוראות הנוהל הבנקאי נקבע כי על התאגידים הבנקאיים וחברות האשראי:

לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי לנכסי סיכון משוקללים של 9% החל מיום 1 בינואר 2015, ועבור תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית לעמוד ביחס הון כולל מזערי של 10% החל מיום 1 בינואר 2017.

לעמוד ביחס הון כולל מזערי לנכסי סיכון משוקללים של 12.5% החל מיום 1 בינואר 2015 ועבור תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית לעמוד ביחס הון כולל מזערי של 13.5% החל מיום 1 בינואר 2017.

ביום 28 בספטמבר 2014, פרסם המפקח על הבנקים הנחיות בנושא מגבלות למתן הלוואות לדויר, בהתאם להנחיות המערכת הבנקאית נדרשת להגדיל את יעד הון עצמי רובד 1 בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדויר. מועד התחילה

לעמידה ביעד ההון המזערי הנדרש הינו 1 בינואר 2017. על הבנקים להגדיל את יעד ההון המזערי בשיעורים רבעוניים של 0.125% מיתרת ההלוואות לדיור החל מיום 1 באפריל 2015 ועד ליום 1 בינואר 2017.

כתוצאה מיישום ההוראה בהסתמך על נתוני המאזן הנוכחי צפוי הבנק להוסיף, באופן הדרגתי, את הדרישה להון נוסף סך של כ-9 מיליוני ש"ח המהווים כ-0.1% תוספת ליעד ההון המזערי שקבע המפקח על הבנקים כל רבעון עד לתאריך היעד. על פי האמור, יסתכם בחישוב מצטבר, ליום 1 בינואר 2017 סך של כ-70 מיליוני ש"ח המהווים כ-0.9% תוספת לדרישת ההון המזערי.

יצוין כי כל שינוי ביתרת תיק ההלוואות לדיור ישנה את תוספת ההון הנדרש.

בהתאם להנחיות המפקח המצויינות לעיל, יחס הון עצמי רובד 1 מזערי הנדרש מהבנק ליום 31 במרץ 2016 הינו 9.4%. קביעת יעדי ההון מהווה שלב התחלתי ומהותי בתהליך תכנון ההון כאשר, יתר השלבים נגזרים ממנו שכן יעד ההון המזערי שקבע בנק ישראל מהווה, למעשה, מגבלת תכנון. יעד ההון נקבע תוך התחשבות בסביבה הרגולטורית, העסקית והארגונית של הבנק. בהמשך לאמור לעיל ובמסגרת דיוניו, הנחה הדירקטוריון את ההנהלה להכין תכנית יחסי הלימות הון ארוכי טווח הבנויים על מתווה בו יחס הון רובד 1 יגיע לשיעור של 11% בסוף שנת 2017.

ביום 5 במאי, 2016, קיבל דירקטוריון חברת ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ (חברה בת בבעלות ובשליטה מלאה של הבנק, להלן החברה) החלטה להסמיך את הנהלת החברה לפעול לגיוס חוב בדרך של הנפקת סדרה חדשה של כתבי התחייבות נדחים מותנים (מסוג COCO) באמצעות דוח הצעת מדף

וזהר כי נכון למועד דיווח זה, אין ודאות ביחס לביצוע ההנפקה, עיתויה, היקפה ותנאיה. ביצוע ההנפקה כפוף, בין היתר, לשיקול דעת דירקטוריון החברה, להתקיימותם של תנאי שוק מתאימים, לקבלת האישורים הנדרשים על-פי דין, ובכללם קבלת אישור הבורסה לרישום למסחר של ניירות הערך אשר יונפקו, לקבלת אישור סופי של דירקטוריון החברה וכן לפרסום דוח הצעת מדף על-ידי החברה.

יחס מינוף

31 בדצמבר	31 במרץ	
2015	2016	
778.6	783.6	הון רובד 1
14,325.6	13,891.6	סך חשיפות מאזניות
614.0	668.0	חשיפות חוץ מאזניות אחרות (לאחר מקדמי המרה לחשיפות מאזניות)
55.3	26.4	סכומי תוספות בגין חשיפה פוטנציאלית עתידית הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים
(5.4)	(6.7)	סכומים בגין נכסים שנוכו בקביעת הון עצמי רובד 1
14,989.5	14,579.3	סך החשיפות
5.2%	5.4%	יחס המינוף
5.0%	5.0%	יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

ביום 28 באפריל 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף" (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות סיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי.

בהתאם להוראה, תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שיידרש מהבנק הוא 5%.

תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס המינוף החל מיום 1 בינואר 2018. תאגיד בנקאי, אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, לא ירד מהסף שנקבע בהוראה.

מדיניות חלוקת דיבידנדים

ביום 29 באוגוסט 2013 החליט דירקטוריון הבנק על אימוץ מדיניות חלוקת דיבידנד של עד 30% מהרווח הנקי של הבנק בכל שנה, כמפורט בדוח המידי שפרסם הבנק ביום 29 באוגוסט 2013 (אסמכתא: 132396-01-2013), אשר המידע המופיע בו מובא על דרך ההפניה (בפועל חלוקת הדיבידנד בוצעה על בסיס רבעוני לפי 30% מהרווח הנקי הרבעוני).

יחד עם זאת, השיקולים לחלוקת הדיבידנד וחלוקתו בפועל, ככל שתהיה, יושפעו מהצורך בעמידה ביעדי ההון המעודכנים שיקבע הדירקטוריון (ראה לעיל בפרק הון והלימות הון) וכפופים להוראות המפקח על הבנקים, שייקבעו מעת לעת ולהוראות הדין ובהתקיים נסיבות מסוימות יכול וימנעו מהבנק את האפשרות לחלק דיבידנד.

חלוקת הדיבידנד מתבצעת בכפוף להוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999 ולהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 331 הדנה בחלוקת דיבידנדים בתאגידי בנקאיים. המפקח על הבנקים הודיע לבנקים ביום 30 ביוני, 2010 כי בנוסף להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 331, בנק שאינו עומד ביעד ההון של 7.5% או שחלוקת הדיבידנד תגרום לו שלא יעמוד ביעד, אינו רשאי לחלק דיבידנד, אלא לאחר קבלת אישור המפקח על הבנקים.

אין באמור לעיל בדבר חלוקת דיבידנד כדי ליצור התחייבות כלשהי כלפי צד שלישי כלשהו (לרבות לענין חלוקת דיבידנד בפועל ו/או מועדי תשלום דיבידנד ו/או שיעורו)

המידע האמור לעיל בדבר חלוקת הדיבידנד מהווה מידע צופה פני עתיד, העשוי שלא להתממש כולו או חלקו או להתממש באופן שונה מכפי שנוצפה. מידע זה מתבסס על הערכות ותחזיות שונות שהיו בפני דירקטוריון הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בגורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי שינויים במצב הכלכלי במשק, חקיקה, הוראות גורמי פיקוח ואחרים ושינויים ברווחיות הבנק בתכנית האסטרטגית, ובתכנית העבודה.

הבנק לא חילק דיבידנד בתקופת הדוח.

2.4. תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

הבנק פועל באמצעות מטה הבנק, סניפיו וחברות בנות ומספק מגוון שירותים בנקאיים בחמישה מגזרי פעילות עיקריים. גישת ההנהלה לפילוח פעילות הבנק אינה שונה מהותית מגישת פילוח המגזרים הפיקוחיים כמתואר להלן:

- **מגזר משקי הבית** - לקוחות המגזר הינם אנשים פרטיים (למעט אלה הנכללים במגזר בנקאות פרטית).
  - **מגזר בנקאות פרטית** - לקוחות המגזר הינם אנשים פרטיים להם יתרת תיק נכסים פיננסיים העולה על 3 מיליוני ש"ח.
  - **מגזר עסקי** - לקוחות המגזר הינם חברות בניה, קבלנים וחברות נדל"ן, תאגידים ועמותות.
  - **מגזר מוסדיים** - לקוחות המגזר כוללים חברי בורסה המנהלים כספי לקוחות, חברות ביטוח וגופים מוסדיים נוספים.
  - **מגזר ניהול פיננסי** - המגזר כולל את פעילות הנוסטרו של הבנק ופעילות ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק.
- לפרטים אודות הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים [ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים](#).

להלן פירוט היתרות הממוצעות של הנכסים וההתחייבויות ששימשו למגזרי פעילות:

מגזרים	נכסים		התחייבויות		שינוי
	2016	2015	2016	2015	
	מליוני ש"ח		מליוני ש"ח		%
משקי בית	8,239.4	7,854.3	6,917.8	7,336.7	(6)
בנקאות פרטית	5.1	8.0	1,585.6	1,641.1	(3)
עסקים קטנים וזעירים	1,325.7	1,131.8	983.1	1,194.2	(18)
עסקים בינוניים	418.0	576.0	134.5	102.8	31
עסקים גדולים	28.9	52.2	60.6	40.0	52
גופים מוסדיים	-	5.0	1,403.5	822.6	71
מגזר ניהול פיננסי	4,035.3	4,299.9	2,182.0	2,028.7	(8)

להלן פירוט הרווח מפעולות רגילות לפי מגזרי פעילות:

מגזרים	הרווח הנקי (הפסד)		שינוי
	2016	2015	
	מליוני ש"ח		%
משקי בית	(2.3)	6.1	(138)
בנקאות פרטית	(0.6)	(0.8)	(25)
עסקים קטנים וזעירים	3.1	4.0	(23)
עסקים בינוניים	1.3	0.9	44
עסקים גדולים	0.2	0.9	(78)
גופים מוסדיים	2.4	2.9	(17)
מגזר ניהול פיננסי	18.3	3.7	394

מגזר משקי בית

תיאור תמציתי של מאפייני המגזר

במסגרת פעילות מגזר משקי הבית מספק הבנק מגוון של שירותים ומוצרים פיננסיים עבור אנשים פרטיים (למעט אלו המיוחסים למגזר "בנקאות פרטית"). המוצרים העיקריים העומדים לרשות לקוחות הבנק במסגרת מגזר פעילות זה כוללים: הלוואות לרכישת דירת מגורים ונכסים מסחריים, הלוואות לכל מטרה בביטחון דירת מגורים, הלוואות צרכניות וכרטיסי אשראי, חשבון עו"ש, פיקדונות וחשכונות, מסגרות עובר ושב, הלוואות לרכישת כלי רכב, פעילות בשוק ההון בניירות ערך וייעוץ השקעות. מרבית לקוחות הבנק המשתייכים למגזר פעילות זה, מקבלים מהבנק שירותי בנקאות באמצעות סניפי הבנק ובאמצעות מוקד הלקוחות של הבנק.

שינויים מהותיים בהיקף הפעילות במגזר וברווחיותו

להלן תוצאות הפעילות של מגזר משקי הבית:

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ					
2015			2016		
במיליוני שקלים חדשים					
סה"כ	אחר	הלוואות לדיור	סה"כ	אחר	הלוואות לדיור
הכנסות ריבית, נטו					
62.8	51.2	11.6	68.4	34.8	33.6
(2.0)	(19.4)	17.4	(5.2)	(2.3)	(2.9)
60.8	31.8	29.0	63.2	32.5	30.7
הכנסות ריבית, נטו					
22.7	15.6	7.1	17.9	10.7	7.2
סך כל ההכנסות שאינן מריבית-מחיצוניים					
83.5	47.4	36.1	81.1	43.2	37.9
סה"כ הכנסות					
(7.0)	(9.0)	2.0	(12.3)	(15.3)	3.0
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
(67.3)	(46.7)	(20.6)	(72.8)	(52.3)	(20.5)
הוצאות תפעוליות אחרות					
9.2	(8.3)	17.5	(4.0)	(24.4)	20.4
רווח (הפסד) לפני מסים					
(3.1)	2.8	(5.9)	1.7	11.0	(9.3)
הפרשה למסים על הרווח					
6.1	(5.5)	11.6	(2.3)	(13.4)	11.1
רווח נקי / (הפסד)					
7,854.3	1,079.6	6,774.7	8,239.4	1,294.0	6,945.4
יתרה ממוצעת של נכסים					
7,854.3	1,079.6	6,774.7	8,239.4	1,294.0	6,945.4
מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור					
7,933.4	1,019.0	6,914.4	8,394.9	1,321.2	7,073.7
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח					
13.6	13.6	-	17.6	17.6	-
יתרת חובות פגומים					
201.9	9.7	192.2	194.2	9.2	185.1
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום					
7,336.7	7,336.7	-	6,917.8	6,917.8	-
יתרה ממוצעת של התחייבויות					
7,336.7	7,336.7	-	6,917.8	6,917.8	-
מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור					
7,130.7	7,130.7	-	7,013.7	7,013.7	-
יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח					
5,225.1	1,197.3	4,027.8	5,490.1	1,382.7	4,107.4
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון					
5,235.2	1,197.3	4,037.9	5,549.2	1,440.2	4,109.0
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח					
5,108.0	3,731.5	1,376.5	4,378.4	3,257.4	1,121.0
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול					

* הוצג מחדש

בתקופת הדוח נרשם הפסד במגזר פעילות זה בסך 2.3 מיליוני ש"ח בהשוואה לרווח בסך 6.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הירידה נובעת מפעילות תת מגזר "אחר" בעיקר בגין גידול בהוצאות להפסדי אשראי במוצר האשראי הצרכני ובהוצאות תפעוליות ואחרות.

הכנסות המגזר מהוות 54% מהכנסות הבנק, הוצאות המגזר מהוות 76% מהוצאות הבנק.

מגזר בנקאות פרטית

תיאור תמציתי של מאפייני המגזר

הפעילות הבנקאית במגזר בנקאות פרטית מספקת שירותים ומצרים הניתנים לאנשים פרטיים להם תיק נכסים פיננסיים העולה על 3 מיליוני ש"ח.

שינויים מהותיים בהיקף הפעילות במגזר וברווחיותו

להלן תוצאות הפעילות של מגזר בנקאות פרטית:

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ					
2015			2016		
במיליוני שקלים חדשים					
סה"כ	אחר	הלוואות לדיור	סה"כ	אחר	הלוואות לדיור
הכנסות ריבית, נטו					
(2.9)	(2.9)	-	(3.1)	(3.1)	-
מחיצוניים					
3.5	3.5	-	3.8	3.8	-
בימגזרי					
0.6	0.6	-	0.7	0.7	-
הכנסות ריבית, נטו					
1.8	1.8	-	1.7	1.7	-
סך כל ההכנסות שאינן מריבית-מחיצוניים					
2.4	2.4	-	2.4	2.4	-
סה"כ הכנסות					
-	-	-	-	-	-
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
(3.6)	(3.6)	-	(3.6)	(3.6)	-
הוצאות תפעוליות אחרות					
(1.2)	(1.2)	-	(1.2)	(1.2)	-
רווח לפני מסים					
0.4	0.4	-	0.6	0.6	-
הפרשה למסים על הרווח					
(0.8)	(0.8)	-	(0.6)	(0.6)	-
רווח נקי (הפסד)					
8.0	3.0	5.0	5.1	0.9	4.2
יתרה ממוצעת של נכסים					
8.0	3.0	5.0	5.1	0.9	4.2
מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור					
12.1	3.1	9.0	7.0	-	7.0
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח					
-	-	-	-	-	-
יתרת חובות פגומים					
-	-	-	-	-	-
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום					
1,641.1	1,641.1	-	1,585.6	1,585.6	-
יתרה ממוצעת של התחייבויות					
1,641.1	1,641.1	-	1,585.6	1,585.6	-
מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור					
1,659.3	1,659.3	-	1,547.4	1,547.4	-
יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח					
30.0	24.4	5.6	25.6	23.2	2.4
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון					
30.0	24.4	5.6	25.1	22.5	2.6
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח					
3,170.7	3,170.7	-	2,469.1	2,469.1	-
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול					

ההפסד במגזר פעילות זה בתקופת הדוח הסתכם ב 0.6 מיליוני ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. הכנסות מגזר זה מהוות כ- 2% מכלל הכנסות הבנק, הוצאות מגזר זה מהוות כ- 4% מכלל הוצאות הבנק.

מגזר עסקי

תיאור תמציתי של מאפייני המגזר

המגזר העסקי מספק שירותים בנקאיים ללקוחות עסקיים. שירותים אלה מועמדים ללקוחות הבנק, באמצעות סקטור הנדל"ן ובאמצעות החטיבה הקמעונאית במסגרת היחידה לבנקאות מסחרית. המגזר כולל פעילות בסקטור הנדל"ן של ליווי פרוייקטים לבניה למגורים בעיקר בשיטת הליווי הסגור, בין היתר, מימון פרוייקטים לפי תמ"א 38 לסוגיה. בנוסף, מנהל הבנק אשראי הניתן למימון פרוייקטים בתחום האנרגיה הסולארית, בין אם על ידו בלבד ובין אם במימון משותף עם גופים פיננסיים, וכן הלוואות מסחריות.

המגזר העסקי מחולק לתתי מגזרים להלן:

- מגזר עסקים קטנים וזעירים - עסקים שמחזור פעילותם קטן מ-50 מיליוני ש"ח.
- מגזר עסקים בינוניים - עסקים שמחזור פעילותם גדול או שווה ל-50 מיליוני ש"ח וקטן מ-250 מיליוני ש"ח.
- מגזר עסקים גדולים - עסקים שמחזור פעילותם גדול או שווה ל-250 מיליוני ש"ח.

שינויים מהותיים בהיקף הפעילות במגזר וברווחיותו

להלן תוצאות הפעילות של המגזר העסקי לפי תתי מגזרים:

תת מגזר עסקים קטנים וזעירים					
לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ					
2015			2016		
במיליוני שקלים חדשים					
סה"כ	אחר	בינוי ונדל"ן	סה"כ	אחר	בינוי ונדל"ן
הכנסות ריבית, נטו					
12.0	0.8	11.2	10.9	0.1	10.8
(3.1)	0.7	(3.8)	(2.3)	0.5	(2.8)
8.9	1.5	7.4	8.6	0.6	8.0
הכנסות ריבית, נטו					
5.9	1.9	4.0	7.2	3.1	4.1
סה"כ הכנסות					
14.8	3.4	11.4	15.8	3.7	12.1
רווח נקי (הפסד)					
2.0	(0.1)	2.1	-	(0.1)	0.1
(10.9)	(7.9)	(3.0)	(10.3)	(7.1)	(3.2)
5.9	(4.6)	10.5	5.5	(3.5)	9.0
(1.9)	1.6	(3.5)	(2.4)	1.7	(4.1)
4.0	(3.0)	7.0	3.1	(1.8)	4.9
יתרה ממוצעת של נכסים					
1,131.8	209.8	922.0	1,325.7	108.4	1,217.3
מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור					
1,131.8	209.8	922.0	1,325.7	108.4	1,217.3
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח					
979.5	192.6	786.9	1,104.2	90.1	1,014.1
יתרת חובות פגומים					
16.5	1.3	15.2	9.3	1.1	8.2
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום					
1.4	0.5	0.9	2.4	0.2	2.2
יתרה ממוצעת של התחייבויות					
1,194.2	780.1	414.1	983.1	588.4	394.7
מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור					
1,194.2	780.1	414.1	983.1	588.4	394.7
יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח					
1,274.9	898.2	376.7	800.3	456.6	343.7
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון					
1,461.8	75.6	1,386.2	1,654.4	72.9	1,581.5
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח					
1,451.8	75.6	1,376.2	1,519.2	59.7	1,459.5
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול					
81.1	72.5	8.6	2,078.3	2,070.2	8.1

תת מגזר עסקים בינוניים					
לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ					
2015			2016		
במיליוני שקלים חדשים					
סה"כ	אחר	בינוני ונדל"ן	סה"כ	אחר	בינוני ונדל"ן
הכנסות ריבית, נטו					
2.2	-	2.2	4.3	-	4.3
מחיצוניים					
0.3	-	0.3	(1.0)	-	(1.0)
בינמגזרי					
2.5	-	2.5	3.3	-	3.3
הכנסות ריבית, נטו					
1.7	-	1.7	1.9	-	1.9
סך כל ההכנסות שאינן מריבית-מחיצוניים					
4.2	-	4.2	5.2	-	5.2
סה"כ הכנסות					
-	-	-	-	-	-
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
(2.8)	-	(2.8)	(2.9)	-	(2.9)
הוצאות תפעוליות אחרות					
1.4	-	1.4	2.3	-	2.3
רווח לפני מסים					
(0.5)	-	(0.5)	(1.0)	-	(1.0)
הפרשה למסים על הרווח					
0.9	-	0.9	1.3	-	1.3
רווח נקי					
576.0	-	576.0	418.0	-	418.0
יתרה ממוצעת של נכסים					
576.0	-	576.0	418.0	-	418.0
מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור					
641.1	-	641.1	576.9	-	576.9
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח					
-	-	-	-	-	-
יתרת חובות פגומים					
-	-	-	-	-	-
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום					
102.8	7.2	95.6	134.5	7.9	126.6
יתרה ממוצעת של התחייבויות					
102.8	7.2	95.6	134.5	7.9	126.6
מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור					
135.0	8.0	127.0	179.7	7.7	172.0
יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח					
270.0	-	270.0	310.7	-	310.7
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון					
243.0	-	243.0	401.3	-	401.3
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח					
1.5	1.5	-	1.5	1.5	-
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול					

תת מגזר עסקים גדולים					
לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ					
2015			2016		
במיליוני שקלים חדשים					
סה"כ	אחר	בינוי ונדל"ן	סה"כ	אחר	בינוי ונדל"ן
הכנסות ריבית, נטו					
0.1	-	0.1	0.3	-	0.3
0.1	-	0.1	(0.1)	-	(0.1)
0.2	-	0.2	0.2	-	0.2
הכנסות ריבית, נטו					
1.2	-	1.2	0.2	-	0.2
סך כל ההכנסות שאינן מריבית-מחיצוניים					
1.4	-	1.4	0.4	-	0.4
סה"כ הכנסות					
-	-	-	-	-	-
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
-	-	-	-	-	-
הוצאות תפעוליות אחרות					
1.4	-	1.4	0.4	-	0.4
רווח לפני מסים					
(0.5)	-	(0.5)	(0.2)	-	(0.2)
הפרשה למסים על הרווח					
0.9	-	0.9	0.2	-	0.2
רווח נקי					
52.2	-	52.2	28.9	-	28.9
יתרה ממוצעת של נכסים					
52.2	-	52.2	28.9	-	28.9
מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור					
58.8	-	58.8	37.7	-	37.7
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח					
-	-	-	-	-	-
יתרת חובות פגומים					
-	-	-	-	-	-
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום					
40.0	0.3	39.7	60.6	0.3	60.3
יתרה ממוצעת של התחייבויות					
40.0	0.3	39.7	60.6	0.3	60.3
מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור					
53.3	0.3	53.0	66.5	0.3	66.2
יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח					
44.5	-	44.5	49.0	-	49.0
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון					
54.5	-	54.5	83.8	-	83.8
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח					
4,205.2	4,201.1	4.1	3,268.2	3,268.2	-
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול					

הרווח במגזר העסקי בתקופת הדוח הסתכם ב- 4.6 מליוני ש"ח בהשוואה ל- 5.8 מליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד הכנסות מגזר זה מהוות כ- 14% מכלל הכנסות הבנק, הוצאות מגזר זה מהוות כ- 14% מכלל הוצאות הבנק.

מגזר גופים מוסדיים

תיאור תמציתי של מאפייני המגזר

לקוחות המגזר כוללים חברי בורסה המנהלים כספי לקוחות, חברות ביטוח וגופים מוסדיים נוספים.

שינויים מהותיים בהיקף הפעילות במגזר וברווחיותו

להלן תוצאות הפעילות של מגזר גופים מוסדיים:

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ		
2015	2016	
במיליוני שקלים חדשים		
		הכנסות ריבית, נטו
(2.3)	(3.1)	מחיצוניים
2.6	3.4	בינמגזרי
0.3	0.3	הכנסות ריבית, נטו
7.0	7.0	סך כל ההכנסות שאינן מריבית-מחיצוניים
7.3	7.3	סה"כ הכנסות
-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(2.9)	(2.9)	הוצאות תפעוליות אחרות
4.4	4.4	רווח לפני מסים
(1.5)	(2.0)	הפרשה למסים על הרווח
2.9	2.4	רווח נקי
5.0	-	יתרה ממוצעת של נכסים
5.0	-	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
-	-	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
-	-	יתרת חובות פגומים
-	-	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
822.6	1,403.5	יתרה ממוצעת של התחייבויות
822.6	1,403.5	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
871.4	1,225.0	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
52.5	62.7	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
52.5	45.9	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
15.4	22.5	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול

רווחיות המגזר הסתכמה בתקופת הדוח ברווח בסך של 2.4 מיליוני ש"ח, בהשוואה לרווח של 2.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות מגזר זה מהוות כ- 4% מכלל הכנסות הבנק, הוצאות מגזר זה מהוות כ- 3% מכלל הוצאות הבנק.

מגזר ניהול פיננסי

תיאור תמציתי של מאפייני המגזר

הפעילויות במגזר זה כוללות את הניהול הכספי של הבנק, ואינן כוללות פעילות מול לקוחות הבנק. תחומי הפעילות העיקריים במגזר זה הם:

- ניהול ההון הפיננסי הפנוי של הבנק.
- ניהול נכסים והתחייבויות.
- ניהול תיק הנוסטרו של הבנק.
- ניהול החשיפות לסיכונים שוק לרבות חשיפות בסיס, ריבית ונזילות.
- פעילות מול בנקים בארץ ובחו"ל.

שינויים מהותיים בהיקף הפעילות במגזר וברווחיותו

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר ניהול פיננסי:

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ		
2015	2016	
במיליוני שקלים חדשים		
		הכנסות ריבית, נטו
7.8	3.9	מחיצוניים
(1.4)	1.4	בימגזרי
6.4	5.3	הכנסות ריבית, נטו
2.7	32.0	סך כל ההכנסות שאינן מריבית-מחיצוניים
9.1	37.3	סה"כ הכנסות
-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(3.6)	(3.7)	הוצאות תפעוליות אחרות
5.5	33.6	רווח לפני מסים
(1.8)	(15.3)	הפרשה למסים על הרווח
3.7	18.3	רווח נקי
4,299.9	4,035.3	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
-	-	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
-	-	יתרת חובות פגומים
-	-	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
2,028.7	2,182.0	יתרה ממוצעת של התחייבויות
-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
-	-	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
574.5	480.8	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
594.8	463.7	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
-	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול

רווחיות המגזר הסתכמה בתקופת הדוח ברווח בסך של 18.3 מיליוני ש"ח, בהשוואה לרווח של 3.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול ברווח נובע ממימוש אג"ח זמינות למכירה. הכנסות מגזר זה מהוות כ- 25% מכלל הכנסות הבנק, הוצאות מגזר זה מהוות כ- 4% מכלל הוצאות הבנק.

2.5 חברות מוחזקות עיקריות

במהלך התקופה המדווחת לא חלו התפתחויות מהותיות בפעילות של חברות מוחזקות. לפרטים על חברות מוחזקות עיקריות ראה ביאור 15 לדוחות הכספיים לשנת 2015.

פרק 3 - סקירת הסיכונים

3.1 סיכון אשראי

סקירת של הסיכון של ואופן ניהולו

לפירוט החשיפה והתייחסות לניהול סיכוני אשראי ראה בדוח השנתי לשנת 2015, עמודים 49 - 64.

סיכון האשראי הוא הסיכון לפגיעה בשווי הבנק הנובע מהפוטנציאל שלווה או צד נגדי של הבנק ייכשל בעמידה בהתחייבויותיו ביחס לתנאים שסוכמו או עקב הרעה באיכות הלווים ושווי הביטחונות שהועמדו על ידם.

סיכון האשראי הוא הסיכון העיקרי של הבנק. מהותיות סיכון זה תואמת את עסקי הליבה של הבנק. הסיכון בא לידי ביטוי בפעילות בעיקר מול לקוחות קמעונאיים, כ- 90% מהפעילות, אך גם מול לקוחות עסקיים ובפעילות הנוסטרו. על מנת לנהל את סיכון האשראי, מוגדרות בבנק מדיניות ניהול סיכוני אשראי ומדיניות אשראי המאפשרות מדי שנה על ידי הדירקטוריון.

מדיניות ניהול סיכוני אשראי מתארת את הגורמים היוצרים, מנהלים ומבקרים סיכון זה, את עקרונות ומגבלות ניהול הסיכון, הכלים להפחתת הסיכון וכלי בקרה לניהול הסיכון. כמו כן מתואר בה תהליך קביעת הסמכויות, תהליך הדיווח הסדור ודיווח חריגות.

מסמך מדיניות האשראי המאושר על ידי דירקטוריון הבנק, מתווה את מדיניות מתן האשראי של הבנק ומפרט את העקרונות למתן אשראי, את המגבלות ואת הביטחונות. במסגרת המדיניות נקבעים גם עקרונות וכללים לניהול תיק האשראי והבקרה עליו, במטרה לשמר את איכותו ולמצער את הסיכון הגלום בו. עקרונות אלה מאפשרים ניהול מבוקר של הסיכונים הכרוכים במתן אשראי ללווים הן ברמת הלקוח הבודד וקבוצת הלווים והן ברמת ענפי המשק וקווי העסקים. פעילות האשראי לציבור מנוהלת במספר מגזרים עיקריים הנבדלים ביניהם במאפייני הלקוחות והשירותים הבנקאיים הנדרשים להם וכן ביחידה הארגונית האחראית לטיפול בכל אחד מסוגי הלקוחות:

- מגזר משקי הבית, לקוחות הפעילות הבינלאומית ולקוחות מסחריים נמצאים באחריות החטיבה הקמעונאית.
- לקוחות עסקיים, בעיקר בתחום ליווי פרויקטים בנדל"ן, נמצאים באחריות מחלקת סקטור הנדל"ן הכפופה למנכ"ל הבנק.

ריכוזיות

סיכון הריכוזיות הוא סיכון הנובע מהיעדר פיזור בתיק האשראי. במטרה לצמצם את סיכון הריכוזיות הנובע מהיעדר פיזור בתיק האשראי של הבנק, פועל הבנק לפיזור תיק האשראי בין לוויים רבים מענפי משק שונים.

לסיכון ריכוזיות האשראי בבנק מספר היבטים עיקריים:

- **סיכון ריכוזיות לוויים** - סיכון הנובע מאשראי הניתן ללווה או מספר לוויים המשתייכים לאותה קבוצת לוויים. ככל שהפיזור של תיק האשראי בין הלוויים השונים רחב יותר, סיכון ריכוזיות הלוויים קטן יותר. במסגרת היערכות הבנק לשינויים בסביבה העסקית ומתוך רצון להקטין את חשיפת הבנק ללוויים גדולים, צמצם דירקטוריון הבנק, מעבר למגבלה שנקבעה על ידי המפקח על הבנקים, את מגבלות לווה בודד ומסגרת לקבוצת לוויים. הבנק מנהל מעקב שוטף אחרי הלוויים הגדולים והעמידה במגבלות שקבע הדירקטוריון. ביום 8 בנובמבר, 2011 פורסמו הנחיות המפקח על הבנקים בדבר גילוי נוסף בגין חשיפות משמעותיות לקבוצת לוויים. מאחר שלא קיימת בבנק קבוצת לוויים (כהגדרתה בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 313) אשר חבותה עולה על 15% מהון הבנק, הבנק אינו נדרש ליתן גילוי נוסף בהתאם להנחיה כאמור.

- **סיכון ריכוזיות ענפי משק** - סיכון הנובע מהיקף גבוה של אשראי שניתן ללווים המשתייכים לסקטור כלכלי (ענף משק) מסוים.
לצורך הפחתת סיכון האשראי הנובע מריכוזיות ענף הבניה בתחום ליווי הפרויקטים הבנק משתף פעולה עם חברות ביטוח המנפיקות פוליסות מכר לרוכשי הדירות בפרויקטים ו/או בטוחות לבעלי קרקע בעסקאות קומבינציה וחולקות עם הבנק בטוחות משותפים - "פארי פסו".
כמו כן הבנק משתף פעולה עם גופים פיננסיים, בתחום ליווי פרויקטים ובתחום אנרגיה סולארית, גופים אלה מעמידים אשראי יחד עם הבנק ביחס שנקבע מראש.
הבנק עומד במגבלות בנק ישראל לגבי החשיפה לענפי משק.
- **סיכון ריכוזיות גיאוגרפית** - סיכון הנובע מחדלות פירעון של לווים המרוכזים באזור גיאוגרפי מסוים או בטוחות המרוכזים באזור גיאוגרפי מסוים.
במדיניות האשראי של הבנק נקבעו מגבלות בנוגע לפיזור גיאוגרפי אשר מטרתן להפחית סיכון זה.
- **סיכון ריכוזיות מגזרי** - סיכון הנובע מחדלות פירעון של לווים השייכים לאותו מגזר אוכלוסייה.
הבנק בוחן חשיפתו למגזרי אוכלוסייה מסוימים באופן שוטף ומבצע ניתוחי תרחישים מהם עולה כי לא צפוי לבנק הפסד חריג כתוצאה מחשיפת הבנק למגזרים מסוימים. תוצאות הבחינה מוגשות לדירקטוריון הבנק במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני.

זיהוי וטיפול באשראי בעייתי והפרשה להפסדי אשראי

כחלק מהאמצעים שמפעיל הבנק לניהול סיכוני האשראי, קיימת מתודולוגיה לאיתור זיהוי חובות בעייתיים ולקביעת ההפרשות להפסדי אשראי המיושמת בכל קווי העסקים. לפרטים כלליים נוספים ולגילוי איכותי נוסף אודות זיהוי וטיפול באשראי בעייתי והפרשה להפסדי אשראי, [ראו בדוח השנתי לשנת 2015 \(עמודים 52 - 54\)](#).

להלן טבלה המציגה סיכון אשראי ונכסים שאינם מבצעים:

יתרת סיכון אשראי ⁽³⁾ ליום								
31 בדצמבר 2015			31 במרץ 2015			31 במרץ 2016		
כולל	חוץ מאזני	מאזני	כולל	חוץ מאזני	מאזני	כולל	חוץ מאזני	מאזני
1. סיכון אשראי בעייתי⁽¹⁾								
28.0	2.3	25.7	34.4	4.3	30.1	29.2	2.3	26.9
18.1	0.9	17.2	17.4	1.2	16.2	15.0	0.8	14.2
177.1	-	177.1	199.1	0.1	199.0	193.7	0.1	193.6
223.2	3.2	220.0	250.9	5.6	245.3	237.9	3.2	234.7
178.4	-	178.4	203.3	-	203.3	196.6	-	196.6
*מזהה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 יום או יותר (בעיקר דיור) ⁽⁴⁾								
2. נכסים שאינם מבצעים:								
15.8	2.3	13.5	22.9	4.3	18.6	17.1	2.3	14.8
⁽⁴⁾ חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית								

1. סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
2. לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 יום או יותר.
3. סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטוחות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים;
4. לא כולל חובות שהכרת הכנסות בגינן נעשית על בסיס מזומן.

יתרת החובות הפגומים הסתכמה ביום 31 במרץ 2016, ב- 26.9 מיליוני ש"ח לעומת 25.7 מיליוני ש"ח בתום שנת 2015. כמו כן, יתרת חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים הסתכמה ביום 31 במרץ 2016, ב-24.5 מיליוני ש"ח לעומת 23.3 מיליוני ש"ח בתום שנת 2015.

להלן פרטים על ההפרשה להפסדי אשראי (במיליוני ש"ח) של הלוואות לדיור אשר לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314

31 במרץ 2016								
עומק הפיגור (מיליוני ש"ח)								
סך הכל	יתרות בגין הלוואות בפיגור שמוחזרו ⁽³⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר						
		סך הכל מעל 90 ימים	מעל 33 חודשים	מעל 15 חודשים עד 33 חודשים	מעל 6 חודשים עד 15 חודשים	90 ימים ועד 6 חודשים	בפיגור של 30 ועד 89 ימים	
18.9	-	18.4	10.7	2.5	2.1	3.1	0.5	סכום הפיגור
3.4	-	3.4	3.3	0.1	-	-	-	מזה: יתרת ההפרשה לריבית ⁽¹⁾
212.1	12.0	173.0	12.7	26.1	41.5	92.8	27.0	יתרת חוב רשומה
26.6	2.3	24.3	9.5	9.3	5.5	-	-	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾
185.5	9.7	148.7	3.2	16.8	36.0	92.8	27.0	יתרת חוב נטו

1. בגין ריבית על סכומים שבפיגור.
2. לא כולל יתרת ההפרשה לריבית.
3. הלוואות בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פרעון.

להלן פרטים בנוגע לשיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור:

31 בדצמבר 2015	31 במרץ 2015	31 במרץ 2016	
0.13%	0.19%	0.15%	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית מיתרת האשראי לציבור
1.78%	2.11%	1.94%	שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום שנמצא בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור
1.12%	1.08%	1.09%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור
827%	561%	749%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית ⁽²⁾
58%	47%	52%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית בתוספת יתרת אשראי לציבור אשר נמצא בפיגור של 90 ימים או יותר
1.88%	2.25%	1.98%	שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור
0.41%	0.21%	0.49%	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור ⁽¹⁾
0.37%	0.36%	0.51%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור הממוצעת ⁽¹⁾
32.9%	33.0%	46.6%	שיעור המחיקות נטו בגין האשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור ⁽¹⁾

1. במונחים שנתיים אפקטיביים.
2. היחס מושפע מהרכב תיק האשראי של הבנק שהינו מוטה הלוואות לדיור, כאשר לרוב סיווג חוב כפגום אינו רלוונטי להלוואות לדיור.

סיכון האשראי לפי ענפי משק

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 במרץ 2016									
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾					סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾				
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾			מזה			דירוג ביצוע אשראי ⁽⁷⁾			
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי ⁽⁵⁾	חובות ⁽²⁾	סך הכל	בעייתי ⁽⁵⁾	אשראי ⁽⁷⁾	סך הכל
ציבור - מסחרי									
-	-	-	-	-	0.1	0.5	-	0.5	0.5
-	-	-	-	-	2.3	2.3	-	2.3	2.3
-	-	-	0.3	0.3	2.4	2.6	0.3	2.3	2.6
5.6	-	-	7.5	8.7	1,115.6	1,898.1	8.7	1,835.7	1,898.1
2.8	-	-	2.9	5.4	471.7	509.0	5.4	503.6	509.0
-	-	-	-	-	0.1	0.1	-	0.1	0.1
0.2	-	-	0.7	0.8	13.9	15.8	0.8	15.0	15.8
-	-	-	-	0.1	2.0	2.1	0.1	2.0	2.1
0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	15.9	16.4	0.1	16.3	16.4
-	-	-	-	-	6.7	7.3	-	7.3	7.3
0.4	-	0.1	-	-	293.2	296.0	-	349.0	349.0
0.1	(0.1)	-	-	0.1	27.7	36.1	0.1	36.0	36.1
0.1	-	-	-	-	10.1	12.2	-	13.1	13.1
9.3	-	0.2	11.5	15.5	1,961.7	2,798.5	15.5	2,783.2	2,852.4
51.5	5.8	(2.9)	-	185.1	7,054.0	7,582.0	185.1	7,325.6	7,582.0
53.0	7.1	15.0	17.7	37.3	1,105.0	1,565.6	37.3	1,499.6	1,565.6
113.8	12.9	12.3	29.2	237.9	10,120.7	11,946.1	237.9	11,608.4	12,000.0
-	-	-	-	-	-	-	-	9.4	9.4
-	-	-	-	-	-	-	-	794.8	794.8
113.8	12.9	12.3	29.2	237.9	10,120.7	11,946.1	237.9	12,412.6	12,804.2
-	-	-	-	-	-	-	-	0.2	0.2
-	-	-	-	-	-	-	-	297.1	297.1
113.8	12.9	12.3	29.2	237.9	10,120.7	11,946.1	237.9	12,709.9	13,101.5

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות - 10,120.7 מיליוני ש"ח, אג"ח - 1,093.7 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 61.7 מיליוני ש"ח, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 1,825.4 מיליוני ש"ח. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות)
- (4) סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (5) כולל הלוואות לדיור אשר הועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 79.6 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות אלו בסך של 195.6 מיליוני ש"ח.
- (6) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (7) יתרה נמוכה מ 0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת

סיכון האשראי לפי ענפי משק (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2015										
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)						סיכון אשראי כולל (1)				
הפסדי אשראי (4)										
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מזה			סך הכל	דירוג ביצוע אשראי (7)	סך הכל		
			פגום	בעייתי (5)	חובות (2)					בעייתי (6)
ציבור - מסחרי										
-	-	-	-	-	0.1	0.5	-	0.5	0.5	חקלאות
-	-	-	-	-	2.4	2.4	-	2.4	2.4	כרייה וחציבה
-	-	-	0.3	0.3	2.4	2.7	0.3	14.1	14.4	תעשייה
5.6	-	(0.8)	7.6	8.4	1,131.6	1,834.1	8.4	1,749.7	1,834.1	בינוי ונדל"ן - בינוי (6)
2.8	-	0.2	3.1	7.1	488.9	515.9	7.1	508.8	515.9	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	-	-	-	-	0.1	0.1	-	0.1	0.1	אספקת חשמל ומים
0.2	0.6	0.3	0.8	0.8	27.4	28.6	0.8	27.8	28.6	מסחר
-	-	-	-	-	3.3	3.4	-	3.4	3.4	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
0.1	-	(0.1)	0.2	0.3	16.8	18.5	0.3	18.2	18.5	תחבורה ואחסנה
-	-	-	-	-	6.7	7.6	-	7.6	7.6	מידע ותקשורת
0.3	0.1	0.1	-	-	165.8	168.4	-	360.3	360.3	שירותים פיננסיים
-	-	(0.1)	-	-	27.0	34.1	-	34.1	34.1	שירותים עסקיים ואחרים
0.1	-	-	-	-	13.1	15.2	-	16.1	16.1	שירותים ציבוריים וקהילתיים
9.1	0.7	(0.4)	12.0	16.9	1,885.6	2,631.5	16.9	2,743.1	2,836.0	סך הכל מסחרי
60.2	4.8	0.5	-	170.1	7,023.9	7,537.4	170.1	7,255.8	7,537.4	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
45.1	31.2	40.3	16.0	36.2	1,091.4	1,530.5	36.2	1,469.1	1,530.5	אנשים פרטיים - אחר
114.4	36.7	40.4	28.0	223.2	10,000.9	11,699.4	223.2	11,468.0	11,903.9	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	2.5	2.5	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	1,299.4	1,299.4	ממשלת ישראל
114.4	36.7	40.4	28.0	223.2	10,000.9	11,699.4	223.2	12,769.9	13,205.8	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	1.6	1.6	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	-	-	-	458.1	458.1	ממשלות בחו"ל
114.4	36.7	40.4	28.0	223.2	10,000.9	11,699.4	223.2	13,229.6	13,665.5	סך הכל

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות - 10,000.9 מיליוני ש"ח, אג"ח - 1,771.0 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים 195.1 - מיליוני ש"ח, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 1,698.5 מיליוני ש"ח. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (4) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (5) כולל הלוואות לדיור אשר הועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 76.0 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות אלו בסך של 145.2 מיליוני ש"ח.
- (6) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (7) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

סיכון האשראי לפי ענפי משק (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 במרץ 2015									
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾						סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾			
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾			מזה			דירוג ביצוע			
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי ⁽⁵⁾	חובות ⁽²⁾	סך הכל	בעייתי ⁽⁵⁾	אשראי ⁽⁷⁾	סך הכל
ציבור - מסחרי									
-	-	-	-	-	0.1	0.5	-	0.5	0.5
-	-	-	-	-	0.7	0.7	-	0.7	0.7
-	-	-	-	-	2.1	4.2	-	24.8	24.8
5.2	0.1	(1.1)	15.1	16.5	1,087.3	1,730.1	16.5	1,709.4	1,730.1
2.0	-	(0.6)	1.4	3.5	398.6	434.6	3.5	431.1	434.6
-	-	-	-	-	0.1	0.1	-	0.1	0.1
0.3	0.2	-	3.1	3.2	37.2	38.0	3.2	34.8	38.0
-	-	-	-	-	6.7	6.8	-	6.8	6.8
0.2	(0.1)	(0.1)	0.3	0.3	17.9	18.3	0.3	18.0	18.3
0.1	-	0.1	-	0.5	11.7	11.7	0.5	11.2	11.7
0.3	-	-	-	-	79.1	80.7	-	102.8	102.8
-	-	(0.1)	0.1	0.4	31.9	41.5	1.1	40.4	41.5
0.1	-	-	-	-	24.1	26.2	-	27.2	27.2
8.2	0.2	(1.8)	20.0	24.4	1,697.5	2,393.4	25.1	2,407.8	2,437.1
סך הכל מסחרי									
61.4	0.8	(2.3)	0.1	192.3	6,914.4	7,403.0	192.3	7,045.6	7,403.0
37.5	7.6	9.1	13.6	33.5	1,013.0	1,296.6	33.5	1,235.3	1,296.6
107.1	8.6	5.0	33.7	250.2	9,624.9	11,093.0	250.9	10,688.7	11,136.7
פעילות בישראל									
-	-	-	-	-	-	-	-	54.3	54.3
-	-	-	-	-	-	-	-	663.5	663.5
סך הכל פעילות בישראל									
107.1	8.6	5.0	33.7	250.2	9,624.9	11,093.0	250.9	11,406.5	11,854.5
-	-	-	-	-	31.8	31.8	-	34.1	34.1
-	-	-	-	-	-	-	-	64.9	64.9
107.1	8.6	5.0	33.7	250.2	9,656.7	11,124.8	250.9	11,505.5	11,953.5

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: ליום 31.03.15: חובות - 9,656.7 מיליוני ש"ח, אג"ח - 789.7 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 39.0 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה- 1,468.1 מיליוני ש"ח.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות)
- (5) כולל הלוואות לדיור אשר הועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה, בסך של 124.3 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות אלו בסך של 115.0 מיליוני ש"ח
- (6) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (7) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.
- (8)

חשיפה למדינות זרות⁽¹⁾

חלק א' - מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאוחד או מעל 20% מהון, לפי הנמוך

31 במרץ 2016												
חשיפה מאזנית מעבר לגבול ⁽²⁾	חשיפה חוץ מאזנית ⁽³⁾⁽²⁾		חשיפה מאזנית ⁽²⁾									
	לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	מדינה	חשיפה מאזנית מעבר לגבול	חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים	סך כל החשיפה המאזנית	חשיפה מאזנית נטו לאחר ניכוי התחייבויות מקומיות	חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות	לאחרים ⁽⁴⁾	לבנקים	למשלוח ⁽⁴⁾
299.4	256.7	-	ארצות הברית	297.1	0.2	258.8	-	-	-	-	-	297.1
143.4	61.9	-	אחרות	-	41.5	163.8	-	-	-	-	-	-
442.8	318.6	-	סך כל החשיפות	297.1	41.7	422.6	-	-	-	422.6	41.7	297.1
5.0	-	-	מזה: סך כל החשיפות למדינות LDC ⁽⁵⁾	-	-	5.0	-	-	-	5.0	-	-
1.0	-	-	מזה: סך כל החשיפות למדינות ה-GIIPS ⁽⁶⁾	-	-	1.0	-	-	-	1.0	-	-
31 במרץ 2015												
חשיפה מאזנית מעבר לגבול ⁽²⁾	חשיפה חוץ מאזנית ⁽³⁾⁽²⁾		חשיפה מאזנית ⁽²⁾									
	לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	מדינה	חשיפה מאזנית מעבר לגבול	חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים	סך כל החשיפה המאזנית	חשיפה מאזנית נטו לאחר ניכוי התחייבויות מקומיות	חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות	לאחרים ⁽⁴⁾	לבנקים	למשלוח ⁽⁴⁾
354.7	27.2	-	ארצות הברית	39.8	-	342.1	-	-	-	-	-	39.8
-	187.5	-	גרמניה	-	187.5	-	-	-	-	-	-	187.5
199.3	37.4	-	אחרות	-	14.1	222.6	-	-	-	-	-	-
554.0	252.1	-	סך כל החשיפות	39.8	201.6	564.7	-	-	-	564.7	201.6	39.8
6.1	-	-	מזה: סך כל החשיפות למדינות LDC ⁽⁵⁾	-	-	6.1	-	-	-	6.1	-	-
7.5	-	-	מזה: סך כל החשיפות למדינות ה-GIIPS ⁽⁶⁾	-	-	7.5	-	-	-	7.5	-	-

הערות בסוף חלק א'

31 בדצמבר 2015														
חשיפה מאזנית מעבר לגבול ⁽²⁾	חשיפה חוץ מאזנית ⁽³⁾⁽²⁾						חשיפה מאזנית ⁽²⁾							
	מזה: סכונ		סך חשיפה חוץ מאזנית		סכונ אשראי מאזני בעייתי		סך כל החשיפה המאזנית		חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים			חשיפה מאזנית מעבר לגבול		המדינה
לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	לפרעון מעל שנה
354.1	275.6	-	21.1	-	-	629.7	-	-	-	262.8	0.1	366.8	ארצות הברית	
126.1	186.0	-	26.1	-	-	312.1	-	-	-	143.2	77.5	91.4	אחרות*	
480.2	461.6	-	47.2	-	-	941.8	-	-	-	406.0	77.6	458.2	סך כל החשיפות	
5.4	-	-	-	-	-	5.4	-	-	-	5.4	-	-	מזה: סך כל החשיפות למדינות LDC ⁽⁵⁾	
1.0	-	-	-	-	-	1.0	-	-	-	1.0	-	-	מזה: סך כל החשיפות למדינות ה-GIIPS ⁽⁶⁾	

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.
- (2) סיכון אשראי מאזני חוץ מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (4) ממשלות, מוסדות, רשמיים ובנקים מרכזיים.
- (5) החשיפה למדינות ה-LDC (מדינות פחות מפותחות) כוללת את ליבריה בלבד.
- (6) החשיפה למדינות ה-GIIPS כוללת את המדינות: פורטוגל, אירלנד, איטליה, יוון וספרד.
- (7) סווג מחדש.

חלק ב' - מידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% לבין 1% מסך הנכסים במאוחד או בין 15% לבין 20% מההון, לפי הנמוך

ליום 31 במרץ 2016

לא קיים

ליום 31 במרץ 2015

לא קיים

ליום 31 בדצמבר 2015

מדינת חשיפה: גרמניה

סך החשיפה המאזנית המצרפית בחלק זה הינה 116.7 מיליון ש"ח (מזה סך של 71.6 מיליון ש"ח לבנקים).

חלק ג' -מידע בדבר חשיפה מאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות לשנת 2015-2016

א. תנועה בסכום החשיפה המאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות:

ליום 31 במרץ 2016							
סך הכל	פורטוגל	אירלנד	ספרד	רוסיה	ארגנטינה	ונצואלה	
10.0	-	-	1.0	0.8	3.7	4.5	סכום החשיפה בתחילת תקופת הדיווח
(0.7)	-	-	-	(0.1)	(0.3)	(0.3)	שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר
9.3	-	-	1.0	0.7	3.4	4.2	סכום חשיפה בסוף תקופת הדיווח
ליום 31 במרץ 2015							
סך הכל	פורטוגל	אירלנד	ספרד	רוסיה	ארגנטינה	ונצואלה	
19.9	2.4	4.2	1.1	3.2	4.1	4.9	סכום החשיפה בתחילת תקופת הדיווח
(0.3)	(0.3)	0.1	-	(0.1)	0.1	(0.1)	שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר
19.6	2.1	4.3	1.1	3.1	4.2	4.8	סכום חשיפה בסוף תקופת הדיווח
ליום 31 בדצמבר 2015							
סך הכל	פורטוגל	אירלנד	ספרד	רוסיה	ארגנטינה	ונצואלה	
19.9	2.4	4.2	1.1	3.2	4.1	4.9	סכום החשיפה בתחילת תקופת הדיווח
(9.9)	(2.4)	(4.2)	(0.1)	(2.4)	(0.4)	(0.4)	שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר
10.0	-	-	1.0	0.8	3.7	4.5	סכום חשיפה בסוף תקופת הדיווח

ב. לבנק אין חשיפות למדינות זרות, שעברו ארגון מחדש.

חשיפת אשראי(1)(4) למוסדות פיננסיים זרים(2)(3) (במיליוני ש"ח) על בסיס מאוחד

סך חשיפת אשראי			
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 במרץ	
2015	2015	2016	דרוג אשראי חיצוני
15	26	21	AAA עד AA-
10	200	9	A+ עד A-
100	23	56	BBB+ עד BBB-
63	2	67	ללא דרוג
188	251	153	סך הכול חשיפה

(1) פיקדונות ויתרות עו"ש במוסדות פיננסיים זרים, לבנק אין סיכויי אשראי חוץ מאזני, יתרות נמוכות מ-1 מיליוני ש"ח אין מוצגות.

(2) לא קיימים מוסדות פיננסיים אשר מסווגים כחוב פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(3) מוסדות פיננסיים זרים הינם בנקים, חברות אחזקה של בנקים, בנקים להשקעות וברוקרים.

(4) לא קיימת הפרשה להפסדי אשראי.

היתרות הנכללות בטבלה לעיל כוללות בעיקר מוסדות הפועלים ארה"ב, גרמניה, בלגיה, ודנמרק.

הבנק קבע מגבלות על החשיפה המותרת למוסדות פיננסיים בחו"ל, ומנהל מעקב שוטף על חוסנם של גופים אלה בהסתמך על דירוג החברות ונתוני שוק אחרים המעידים על מצבן הכלכלי.

חשיפה לסיכונים סביבתיים

בשנים האחרונות חלה עלייה במודעות העולמית ובישראל לנושא החשיפה לסיכונים סביבתיים, הבאה לידי ביטוי בהרחבת הרגולציה. מגמה זו מחייבת את הבנק להתייחס לחשיפה פיננסית פוטנציאלית הנובעת מסיכונים סביבתיים. הבנק מחויב כלפי ציבור לקוחותיו ובעלי המניות לניהול עסקיו באופן רווחי ואחראי. כחלק ממחויבות זו, פועל הבנק לזהות, להעריך ולנהל את הסיכונים הסביבתיים הכרוכים בפעילותו ובפעילות לקוחותיו. התיאבון של הבנק לסיכון בתחום זה נמוך ולכן הבנק פועל על פי עקרונות שמרניים לניהול סיכונים סביבתיים בפעילות פיננסית.

הפעילות הנוכחית של הבנק מתמקדת בלוחים מהמגזר הקמעונאי אשר להם חשיפה נמוכה לסיכון הסביבתי. כפועל יוצא חשיפת הבנק לסיכון זה אינה משמעותית. גם פעילות הבנק במתן אשראי בתחומי הבניה הנדל"ן ופעילות מסחרית לתאגידים ויחידים אינה חושפת את הבנק לסיכון סביבתי משמעותי בין היתר לאור הימנעות הבנק ממתן אשראי בענפים המועדים לזיהום הסביבה.

סיכונים בתיק הלוואות לדיור

במסגרת ניהול סיכויי אשראי, הבנק נוקט אמצעים שונים להפחתת סיכונים הנובעים ממתן אשראי לדיור. הבנק קבע במסגרת מדיניות האשראי מגבלות שונות על פעילות האשראי לדיור בהתחשב בגורמי הסיכון המרכזיים. הפרמטרים העיקריים להגדרת תיאבון הסיכון בתחום הלוואות לדיור הינם: שיעור המימון (LTV), מיקום הנכס, יחס החזר מהכנסה (PTI), מטרת ההלוואה ותקופת ההלוואה. הבנק מנטר באופן שוטף את פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות לנוכח תיאבון הסיכון שקבע.

מאפייני תיק האשראי לדיור של הבנק

פעילות הבנק בתחום הלוואות לדיור הינה בכללותה עם אוכלוסיות מהעשירון האמצעי ומעלה ובנכסים הנמצאים בישוים בהם קיימים סניפים של הבנק או בישוים הסמוכים להם.

ככלל עדיפות הבנק ללקוחות בעלי הכנסה משפחתית ברטו שאינה פוחתת מההכנסה הממוצעת במשק ולנכסים ביישובים בעלי סחירות נכסים גבוהה, או לנכסים הממוקמים ביישוב בו קיים סניף של הבנק.

להלן התפתחות ביצועי האשראי לדיוור⁽¹⁾ ומדדי ביצוע עיקריים במיליוני ש"ח / באחוזים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
31/03/2015	30/06/2015	30/09/2015	31/12/2015	31/03/2016	
233	339	204	277	331	ביצועים במטבע ישראלי
43	40	70	37	59	ביצועים במט"ח
276	379	274	314	390	סה"כ ביצוע ⁽²⁾
(2%)	37%	(28%)	15%	24%	אחוז הגידול ביחס לרבעון קודם
76	95	89	96	122	ביצועים בריבית משתנה בתדירות קצרה מ- 5 שנים
209	235	232	234	241	תקופת ההלוואה ממוצעת בחודשים
5,839	5,179	4,196	4,373	4,468	הכנסה לנפש בממוצע (ש"ח)
					התפלגות סכום ביצוע לפי שיעור מימון הנכס ⁽²⁾ (LTV)
91%	85%	87%	85%	88%	0%-60%
9%	15%	13%	15%	12%	61%-75%
0%	0%	0%	0%	0%	מעל 75%
					התפלגות סכום ביצוע לפי שיעור החזר מהכנסה (PTI) בהלוואות למטרת מגורים ⁽²⁾
91%	92%	94%	96%	92%	עד 40%
9%	8%	6%	4%	8%	מעל 40%
25%	24%	21%	24%	23%	שיעור החזר מהכנסה (PTI) ממוצע
(3)-	2%	2%	1%	2%	אחוז הביצועים בעלי שיעור מימון מעל 60% ושיעור החזר מעל 40%
					התפלגות מספר הסכמים על פי סכום ביצוע (באלפי ש"ח):
61%	57%	61%	57%	58%	0-500
26%	27%	26%	27%	25%	500-1,000
13%	16%	13%	16%	17%	מעל 1,000 ⁽¹⁾
405	474	459	460	528	סכום הלוואה ממוצעת
					הלוואות בסך העולה על 2 מיליון ש"ח להלוואה:
15	5	13	15	12	מספר הלוואות
42	12	52	32	39	סכום כולל (מיליוני ש"ח)

1 הלוואות חדשות בלבד
 2 הנתונים לפי דיווח 876 לפיקוח על הבנקים
 3 פחות מ- 1%

בשלושת החודשים הראשונים לשנת 2016 כ- 88% מההלוואות ניתנו בשיעור מימון שאינו עולה על 60% משווי הנכס וכ- 91% מההלוואות ניתנו בשיעור החזר של עד 40% מההכנסה.

שיעור המימון הממוצע בבנק, המבטא את יתרת ההלוואה חלקי שווי הנכסים המשוערך, כפי שנבדק ביחס לתיק האשראי הקיים בבנק, נמוך ועומד על כ- 29% (שווי הנכסים המשוערך מחושב ממועד השמאות האחרונה, על פי מדד מחירי הדיור שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בחלוקה על פי אזורים גיאוגרפיים ועפ"י מספר חדרים).

להלן פרטים בגין מאפייני סיכון שונים ותיק הלוואות לדיור במיליוני ש"ח (ללא קבוצות רכישה):

יתרה ליום 31 במרץ 2016										
גיל ההלוואה ⁽¹⁾ (זמן שחלף ממועד מתן ההלוואה)										
שיעור מימון	שיעור ההחזר מההכנסה הקבועה	עד 3 חודשים	עד 3 חודשים	עד שנה	3 חודשים	1-2 שנים	2-5 שנים	5-10 שנים	10 שנים ומעלה	סך הכל
עד 45%	עד 40%	171.8	364.2	380.8	537.7	327.3	72.4	1,854.2		
40%-50%	40%-50%	6.7	24.1	32.7	87.9	48.4	13.0	212.8		
50%-80%	50%-80%	1.6	5.2	14.3	97.9	63.5	16.7	199.2		
מעל 80%	מעל 80%	-	-	1.1	32.8	29.7	6.2	69.8		
	סך הכל	180.1	393.5	428.9	756.3	468.9	108.3	2,336.0		
45%-60%	עד 40%	143.1	374.3	345.9	856.0	443.6	281.3	2,444.2		
40%-50%	40%-50%	7.0	39.3	49.0	171.0	86.7	38.4	391.4		
50%-80%	50%-80%	14.3	12.2	18.5	172.8	99.1	36.0	352.9		
מעל 80%	מעל 80%	-	0.1	0.3	70.3	42.9	4.4	118.0		
	סך הכל	164.4	425.9	413.7	1,270.1	672.3	360.1	3,306.5		
60%-75%	עד 40%	38.8	128.0	98.3	164.6	423.9	48.3	901.9		
40%-50%	40%-50%	1.8	6.0	9.9	27.3	58.7	9.9	113.6		
50%-80%	50%-80%	0.3	7.3	2.1	38.0	69.4	11.8	128.9		
מעל 80%	מעל 80%	-	-	-	10.6	19.7	1.9	32.2		
	סך הכל	40.9	141.3	110.3	240.5	571.7	71.9	1,176.6		
מעל 75%	עד 40%	6.6	17.0	10.5	42.7	40.8	30.7	148.3		
40%-50%	40%-50%	-	1.4	1.7	6.7	7.5	6.7	24.0		
50%-80%	50%-80%	-	0.3	0.4	9.4	18.3	3.9	32.3		
מעל 80%	מעל 80%	-	1.1	1.7	8.9	7.6	1.1	20.4		
	סך הכל	6.6	19.8	14.3	67.7	74.2	42.4	225.0		
שיעורים אחרים	עד 40%	3.6	-	-	0.4	0.3	2.1	6.4		
40%-50%	40%-50%	-	-	-	-	0.2	0.2	0.4		
50%-80%	50%-80%	-	-	-	2.8	0.1	-	2.9		
מעל 80%	מעל 80%	-	-	-	-	0.2	-	0.2		
	סך הכל	3.6	-	-	3.2	0.8	2.3	9.9		
	סך הכל	395.6	980.5	967.2	2,337.8	1,787.9	585.0	7,054.0		

(1) כאשר מדובר במיחזור הגיל הינו מיום ביצוע המיחזור

איכות לקוחות:

אוכלוסיית נוטלי המשכנתאות כוללת לקוחות בשנות ה-40 לחייהם בממוצע מהעשירונים 5 ומעלה. כמו כן יחס החזר להכנסה הממוצע עומד בדרישות המוגדרות במדיניות האשראי של הבנק.

שיעור החזר מההכנסה הקבועה:

בביצועי הלוואות לדיור ברבעון הראשון לשנת 2016 שיעור יחס החזר להכנסה הממוצע עמד על כ-23% לעומת 24% בתקופה המקבילה אשתקד. 76% מתיק האשראי לדיור ניתן ללקוחות בעלי יחס החזר להכנסה הנמוך מ-40%. בנוסף, 5% בלבד מתיק האשראי לדיור ניתן ללקוחות בעלי יחס החזר להכנסה גבוה מ-40% ששיעור המימון שלהם היה גבוה מ-60%. ברבעון הראשון לשנת 2016 כ-2% מביצועי הלוואות לדיור ניתנו ללקוחות בעלי יחס החזר להכנסה גבוה מ-40% ששיעור המימון שלהם היה גבוה מ-60%.

התפלגות התיק לפי שיעור מימון:

במדיניות האשראי של השנים האחרונות הבנק החליט להקטין את החשיפה לסיכונים אשראי על-ידי הגבלת שיעור המימון המרבי, עד ל-75% מערך הנכס המשועבד, בעקבות ההוראות שפרסם המפקח על הבנקים. בהתאם לכך 80% מתיק האשראי לדיור ניתן בשיעור מימון מקורי של עד 60%.

על פי מדיניות האשראי, הבנק לא מעניק הלוואות בהן קיים אלמנט של דחיית תשלומי קרן וריבית לתקופות ארוכות. יתרת הלוואות המובטחות בשעבוד משני או כאשר זכות הביטחון של הבנק אינה מובטחת אינה מהותית. אין בבנק הלוואות לדיור בהן המידע אינו שלם.

בהתאם להוראות בנק ישראל הבנק לא מעניק הלוואות לתקופה העולה על 30 שנים.

ברבעון הראשון לשנת 2016 כ-16.4% מסך ביצועי האשראי לדיור (64.0 מיליוני ש"ח) ניתנו לתקופה העולה על 25 שנים לעומת כ-11.7% (32.3 מיליוני ש"ח) בתקופה המקבילה אשתקד.

תקופת ההלוואה המקורית של 83.6% מיתרת תיק האשראי לדיור נמוכה מ-25 שנים.

התפלגות התיק לפי אזור גיאוגרפי:

תיק האשראי לדיור של הבנק מפוזר בין לווים רבים שרובם רכשו נכסים ומרוכז במרכז הארץ. 43% מהתיק ניתן לנכסים באזור גוש דן וירושלים רבתי.

תהליך מתן אשראי לדיור:

לתיאור תהליך מתן האשראי לדיור [ראה פרק סקירת הסיכונים דו"ח הדירקטוריון של דוחות הכספיים לשנת 2015 של הבנק \(פרק ד\)](#).

למידע המפורט האיכותי והכמותי על סיכונים אשראי הניתן בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על סיכונים [ראה בדוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק](#).

סיכונים סליקה וסיכון צד נגדי

עיקר חשיפות הבנק לסיכון צד נגדי מתהווה מול בנקים בארץ ובחו"ל ומוסדות פיננסיים מוכרים בחו"ל בגין סליקת עסקאות בנגזרים (OTC) ומול ברוקרים ונותני שירות קסטודיאן בניירות ערך בגין סליקת עסקאות בניירות ערך זרים. מסגרות הפעילות עם מוסדות אלו מאושרות לפחות אחת לשנה בדירקטוריון הבנק כחלק ממסגרות האשראי של אותם מוסדות. בתשעת החודשים הראשונים של השנה לא התממשו סיכונים סליקה או סיכון צד נגדי בבנק (פרק ד).

[לפרטים נוספים על חשיפת הבנק לסיכון צד נגדי ואופן ניהול הסיכון ראה דו"ח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2015 של הבנק](#).

3.2 סיכון שוק

סקירת סיכוני השוק ואופן ניהולם

התוצאות העסקיות, השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות, ההון העצמי, תזרימי המזומנים וערך הבנק חשופים לסיכוני שוק שמקורם בתנודתיות בשיעורי הריבית, בשערי החליפין, במדד המחירים, במחירי ניירות ערך בארץ ובחו"ל ובמדדים כלכליים נוספים.

בקבוצת סיכונים זו כלולים מספר סוגי סיכונים ספציפיים, המפורטים בהמשך.

הבנק קבע מגבלות לערך הנתון לסיכון (ה-VaR הכלכלי): סך ה-VaR - 20 מיליוני ש"ח. ביום 31 במרץ 2016 עמד ערך ה-VaR ההיסטורי לתקופת החזקה של 10 ימים ותקופת דגימה של 2,000 ימים על 7.6 מיליוני ש"ח לעומת 10.1 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015. הערך המרבי של ה-VaR הכלכלי (סופי חודש) היה במהלך התקופה המדווחת 8.9 מיליוני ש"ח, לעומת ערך מרבי של 12.0 בשנת 2015.

לפרטים נוספים על חשיפת הבנק לסיכוני שוק ואופן ניהול הסיכון [ראה דו"ח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2015 של הבנק](#).
וכן [בדוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק](#).

סיכון הריבית

הבנק מנהל מעקב אחר מדדים מקובלים לאמידת סיכון הריבית של ההלוואות כנגד הפיקדונות, במטרה להתאים את ההשפעה של שינוי אפשרי בשיעורי הריבית על שווי התזרים הפיננסי הנקי שלו לתיאבון הסיכון של הבנק. בין כלים אלו נמדדים פערי מח"מ, מבוצע כימות באמצעות VaR ונאמדת החשיפה במגוון של תרחישים. כמו כן עוקב הבנק אחר היקף הפירעונות המוקדמים בהלוואות, להם השפעה מהותית על המח"מ האפקטיבי.

לפרטים נוספים על חשיפת הבנק לסיכוני ריבית ואופן ניהול הסיכון [ראה דו"ח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2015 של הבנק](#).

להלן מידע לגבי השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו (במיליוני ש"ח):

א. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות המאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (לפני שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית):

ליום 31 במרץ 2016					
סה"כ	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
13,581.2	235.5	1,329.7	3,402.1	8,613.9	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
504.9	37.6	212.6	-	254.7	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾
12,997.1	219.6	1,240.0	3,476.1	8,061.4	התחייבויות פיננסיות
507.6	54.4	307.4	-	145.8	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾
581.4	(0.9)	(5.1)	(74.0)	661.4	שווי הוגן נטו

ליום 31 במרץ 2015					
סה"כ	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
13,645.8	225.1	1,302.4	3,668.3	8,450.0	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
946.4	76.6	443.1	198.7	228.0	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾
13,053.0	239.2	1,383.6	3,492.0	7,938.2	התחייבויות פיננסיות
943.0	63.3	366.1	-	513.6	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾
596.2	(0.8)	(4.2)	375.0	226.2	שווי הוגן נטו

ליום 31 בדצמבר 2015					
סה"כ	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
13,885.9	289.1	1,485.5	3,528.8	8,582.5	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
624.0	43.5	223.6	198.2	158.7	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾
13,275.7	298.2	1,532.3	3,711.8	7,733.4	התחייבויות פיננסיות
624.1	34.6	177.9	-	411.6	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾
610.1	(0.2)	(1.1)	15.2	596.2	שווי הוגן נטו

ב. השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים:

ליום 31 במרץ 2016						
שינוי בשווי הוגן		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית (במיליוני ש"ח)				
באחוזים	במיליוני ש"ח	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
סה"כ	סה"כ	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	השינוי בשיעורי הריבית
1.36%	7.9	(2.0)	(1.4)	(64.4)	657.0	גידול מידי מקביל של נקודת אחוז אחד
0.14%	0.8	(1.0)	(4.7)	(73.0)	660.9	גידול מידי מקביל של 0.1 אחוז
(1.24%)	(7.2)	0.3	(9.5)	(84.0)	667.4	קיטון מידי מקביל של נקודת אחוז אחד

ליום 31 במרץ 2015						
שינוי בשווי הוגן		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית (במיליוני ש"ח)				
באחוזים	במיליוני ש"ח	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
סה"כ	סה"כ	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	השינוי בשיעורי הריבית
(0.17%)	(1.0)	(1.2)	(7.1)	382.5	221.0	גידול מידי מקביל של אחוז אחד
(0.02%)	(0.1)	(0.7)	(4.6)	375.8	225.6	גידול מידי מקביל של 0.1 אחוז
0.19%	1.1	-	(1.8)	366.9	232.2	קיטון מידי מקביל של אחוז אחד

ליום 31 בדצמבר 2015						
שינוי בשווי הוגן		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית (במיליוני ש"ח)				
באחוזים	במיליוני ש"ח	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
סה"כ	סה"כ	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	השינוי בשיעורי הריבית
(0.30%)	(1.80)	(1.4)	(0.8)	30.4	580.1	גידול מידי מקביל של אחוז אחד
(0.03%)	(0.20)	(0.3)	(1.1)	16.8	594.5	גידול מידי מקביל של 0.1 אחוז
0.60%	3.65	1.1	(1.7)	(0.8)	615.1	קיטון מידי מקביל של אחוז אחד

1. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
2. לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
3. סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כשהם מהווים ריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן.

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

31 במרץ 2016				
עם דרישה עד חודש	מעל 3 עד 5 שנים	מעל 3 עד שנה	מעל 3 עד שנה	מעל 3 עד שנים
מיליוני ש"ח				
מטבע ישראלי לא צמוד				
נכסים פיננסיים	6,131.1	249.2	1,127.0	562.9
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	103.2	19.5	86.4	45.6
סה"כ שווי הוגן	6,234.3	268.7	1,213.4	608.5
התחייבויות פיננסיות	(6,021.4)	(413.5)	(586.7)	(561.4)
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	(144.4)	-	-	(1.4)
סה"כ שווי הוגן	(6,165.8)	(413.5)	(586.7)	(562.8)
מכשירים פיננסיים, נטו				
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	68.5	(144.8)	626.7	45.7
החשיפה המצטברת במגזר	68.5	(76.3)	550.47	596.1
מטבע ישראלי צמוד למדד				
נכסים פיננסיים	65.8	129.7	695.6	1,254.6
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	-	-	-	-
סה"כ שווי הוגן	65.8	129.7	695.6	1,254.6
התחייבויות פיננסיות	(143.5)	(192.0)	(1,027.3)	(1,050.9)
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	-	-	-	-
סה"כ שווי הוגן	(143.5)	(192.0)	(1,027.3)	(1,050.9)
מכשירים פיננסיים, נטו				
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	(77.7)	(62.3)	(331.7)	203.7
החשיפה המצטברת במגזר	(77.7)	(140.0)	(471.7)	(268.0)
מטבע חוץ⁽²⁾				
נכסים פיננסיים	861.4	40.4	220.6	219.1
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	241.5	8.7	-	-
סה"כ שווי הוגן	1,102.9	49.1	220.6	219.1
התחייבויות פיננסיות	(852.8)	(113.0)	(464.0)	(29.1)
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	(199.7)	(27.8)	(84.3)	(44.7)
סה"כ שווי הוגן	(1,052.5)	(140.8)	(548.3)	(73.8)
מכשירים פיננסיים, נטו				
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	50.4	(91.7)	(327.7)	145.3
החשיפה המצטברת במגזר	50.4	(41.3)	(369.0)	(223.7)
חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית				
סך כל הנכסים	7,058.3	419.3	2,043.2	2,036.6
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	344.7	28.2	86.4	45.6
סה"כ שווי הוגן	7,403.0	447.5	2,129.6	2,082.2
סך כל ההתחייבויות	(7,017.7)	(718.5)	(2,078.0)	(1,641.4)
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	(344.1)	(27.8)	(84.3)	(46.1)
סה"כ שווי הוגן	(7,361.8)	(746.3)	(2,162.3)	(1,687.5)
מכשירים פיננסיים, נטו				
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	41.2	(298.8)	(32.7)	394.7
החשיפה המצטברת במגזר	41.2	(257.6)	(290.3)	104.4

(1) בטור "ללא תקופת פירעון" מוצגות יתרות מאזניות.

(2) פעילות מקומית, לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

הערות

- א. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר לפי סעיפי המאזן השונים יימסרו לכל מבקש.
- ב. בלוח זה, התונים לפי תקופות מצייגים את הערך הנוכחי של זדמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעור הריבית

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

2015 בדצמבר 31			2015 במרץ 31			2016 במרץ 31						
משך חיים ממוצע	שיעור תשואה פנימי	סך הכל	משך חיים ממוצע	שיעור תשואה פנימי	סך הכל	משך חיים ממוצע	שיעור תשואה פנימי	סך הכל	ללא תקופת פירעון ⁽¹⁾	מעל 10 שנים	מעל 5 שנים	מיליוני ש"ח
										עד 20 שנים	עד 10 שנים	
שנים	%		שנים	%		שנים	%					
0.91	3.31	8,582.5	0.58	3.49	8,450.0	0.69	3.49	8,613.9	10.6	25.0	82.1	187.5
0.48		158.7	0.32		228.0	0.60		254.7		-	-	-
0.90	3.31	8,741.2	0.57	3.49	8,678.0	0.69	3.49	8,868.6	10.6	25.0	82.1	187.5
0.37	0.42	(7,733.4)	0.32	0.70	(7,938.2)	0.36	0.46	(8,061.4)	-	-	(1.4)	(2.8)
0.09	-	(411.6)	0.37		(513.6)	0.10	-	(145.8)		-	-	-
0.35	0.42	(8,145.0)	0.32	0.70	(8,451.8)	0.36	0.46	(8,207.2)	-	-	(1.4)	(2.8)
0.55	2.89	596.2	0.25	2.79	226.2	0.33	3.03	661.4	10.6	25.0	80.7	184.7
		596.2			226.2			661.4	661.4	650.8	625.8	545.1
3.23	3.86	3,528.8	3.19	3.51	3,668.3	3.26	3.88	3,402.1	-	21.6	234.5	406.8
0.11		198.2	0.88		198.7	-		-		-	-	-
3.07	3.86	3,727.0	3.07	3.51	3,867.0	3.26	3.88	3,402.1	-	21.6	234.5	406.8
2.34	1.15	(3,711.8)	2.60	0.98	(3,492.0)	2.44	1.07	(3,476.1)	-	-	(5.0)	(511.0)
-		-	0.13		-	-		-		-	-	-
2.34	1.15	(3,711.8)	2.60	0.98	(3,492.0)	2.44	1.07	(3,476.1)	-	-	(5.0)	(511.0)
0.89	2.71	15.2	0.47	2.54	375.0	0.82	2.81	(74.0)	-	21.6	229.5	(104.2)
		15.2			375.0			(74.0)	(74.0)	(74.0)	(95.6)	(325.1)
1.44	2.67	1,774.6	0.73	2.97	1,527.5	1.55	2.79	1,565.2	-	34.2	11.6	64.1
0.09	-	267.1	0.20		519.7	0.09	-	250.2	-	-	-	-
1.26	2.67	2,041.7	0.73	2.97	2,047.2	1.35	2.79	1,815.4	-	34.2	11.6	64.1
0.20	0.37	(1,830.5)	0.21	0.22	(1,622.8)	0.23	0.37	(1,459.6)	-	-	(0.0)	(0.6)
0.38	-	(212.5)	0.27		(429.4)	0.86	-	(361.8)	-	(4.9)	-	(0.3)
0.22	0.37	(2,043.0)	0.22	0.22	(2,052.2)	0.35	0.37	(1,821.4)	-	(4.9)	(0.0)	(0.9)
1.04	2.30	(1.3)	0.51	2.75	(5.0)	0.99	2.41	(6.0)	-	29.3	11.6	63.2
		(1.3)			(5.0)			(6.0)	(6.0)	(6.0)	(35.3)	(46.8)
1.57	3.37	13,885.9	1.30	3.44	13,645.8	1.44	3.50	13,581.2	10.6	80.8	328.2	658.4
0.19		624.0	0.37		946.4	0.35		504.9	-	-	-	-
1.51	3.37	14,509.9	1.24	3.44	14,592.2	1.40	3.50	14,086.1	10.6	80.8	328.2	658.4
0.90	0.62	(13,275.7)	0.92	0.55	(13,053.0)	0.91	0.61	(12,997.1)	-	-	(6.4)	(514.4)
0.19		(624.1)	0.32		(943.0)	0.64		(507.6)	-	(4.9)	-	(0.3)
0.86	0.62	(13,899.8)	0.88	0.55	(13,996.0)	0.90	0.61	(13,504.7)	-	(4.9)	(6.4)	(514.7)
0.64	2.75	610.1	0.36	2.89	596.2	0.50	2.89	581.4	10.6	75.9	321.8	143.7
		610.1			596.2			581.4	581.4	570.8	494.9	173.2

א. שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור 21 בדוח הכספי, בעקביות להנחות שלפיהם חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. שיעור תשואה פנימי היינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו בביאור 21 בדוח הכספי.

ד. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן שיהיה כתוצאה משינוי קטן בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

להלן תמצית החשיפות לשינויים בלתי צפויים בריבית (במיליוני ש"ח):

השינוי הפוטנציאלי ברווח השנתי - רווח (הפסד)		השינוי הפוטנציאלי בשווי הכלכלי - רווח (הפסד)				השפעת שינוי מיידי מקביל בעקום התשואות
ליום 31 במרץ						
2015	2016	2015		2016		
עלייה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%	
מגזר						
						לא צמוד
16.5	14.0	6.2	(5.2)	6.0	(4.4)	
(7.8)	(2.0)	(8.1)	7.6	(10.0)	9.6	צמוד
9.2	10.8	3.0	(3.4)	(3.2)	2.6	מטח
17.9	22.7	1.1	(1.0)	(7.2)	7.8	סה"כ
(20.0)	(30.0)	(60.0)	(60.0)	(60.0)	(60.0)	מגבלה
23.5	22.7	10.9	(7.9)	10.9	0.3	מקסימום במהלך התקופה
17.8	18.2	1.0	(1.0)	(2.1)	(6.3)	מינימום במהלך התקופה

סיכון שער חליפין וסיכון אינפלציה

החשיפה לסיכון הבסיס, המתבטאת בהפסד שעלול להתרחש, יכולה לנבוע משינויים בשיעורי השינויים במדד המחירים, בשער החליפין ובשערי הריבית. המדיניות של הבנק לנהל את הסיכונים מחשיפת הבסיס באופן מבוקר ובהתאם להתפתחויות בשווקים הפיננסיים.

במסגרת ניהול סיכונים השוק, הבנק מנהל באופן שוטף את הפוזיציות במגזרי ההצמדה השונים באמצעות מגוון הכלים הפיננסיים שלרשותו, זאת תוך התחשבות בשינויים החלים בנתונים כלכליים רלוונטיים ובקרה שוטפת על הסיכונים הנובעים מחשיפה זו. המגבלות נקבעו תוך שמירה על גמישות הבנק ויכולתו לשנות את הפוזיציות השונות בתקופה קצרה בהתאם לתחזיות הכלכליות. כדי להגביל את החשיפה לסיכון זה, קבע דירקטוריון הבנק את שיעוריה המרביים של החשיפה בכל מגזר הצמדה.

להלן המגבלות על שיעורי החשיפה בכל מגזר הצמדה כפי שקבע הדירקטוריון (שאיננה בהכרח החשיפה המשפיעה על חשבון רווח והפסד). המגבלות הינן על סכומי העודף (הגרעון) של הנכסים על ההתחייבויות בכל מגזר:

ליום 31 במרץ 2016				
המגבלה המאושרת במיליוני ש"ח		המגבלה המאושרת ⁽¹⁾ באחוזים מההון הפיננסי ⁽²⁾		
מינימלית	מקסימלית	מינימלית	מקסימלית	
(158)	316	(25%)	50%	הצמדה למדד
(38)	38	(6.5%)	6.5%	במט"ח ובהצמדה למט"ח
316	789	50%	125%	לא צמוד

- (1) המגבלות המרביות לפי אישור דירקטוריון הבנק. המגבלות עודכנו על ידי הדירקטוריון בחודש דצמבר 2015.
 (2) ההון הפיננסי הינו ההון העצמי בניכוי נכסים לא כספיים במאוחד.

הבנק מודד את הפוזיציות שלו בבסיסי ההצמדה השונים מדי יום באמצעות מערכת המידע שלו. מידע זה מדווח ליחידות האחראיות על ניהול הפוזיציה והתאמתה למגבלות החלות עליה. המידע בדבר גובה הפוזיציות מדווח באופן שוטף בישיבות של הוועדה לניהול נכסים והתחייבויות, ובישיבות של פורומים אחרים הפעילים בניהול סיכונים.

להלן החשיפה הכלכלית (שאיננה בהכרח החשיפה המשפיעה על חשבון רווח והפסד) בפועל בכלל מגזר הצמדה (במיליוני ש"ח):

חשיפה במהלך תקופת הדוח ⁽¹⁾			חשיפה ליום 31 במרץ 2016	
מיליוני ש"ח				
ממוצעת	מזערית	מרבית		
6	(83)	81	21	הצמדה למדד
(2.8)	(7.3)	-	(7.3)	במט"ח ובהצמדה למט"ח

(1) החשיפה במגזר הצמוד למדד מוצגת ל-15 לכל חודש.

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים במדד המחירים לצרכן (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי הכולל השפעת השינוי על השווי הכלכלי של תיק הנוסטרו שלא נכלל בחישוב הפוזיציה כתוצאה מהתרחיש במיליוני ש"ח):

מנימום שנת 2016	מקסימום שנת 2016	ליום 31 במרץ 2016	תרחיש
(6.3)	0.3	(2.7)	עלייה של 5% במדד

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים בשערי מטבע במיליוני ש"ח (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש, כאשר תרחיש התחזקות פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל):

מנימום שנת 2016		מקסימום שנת 2016		ליום 31 במרץ 2016		תרחיש
אחר	דולר ארה"ב	אחר	דולר ארה"ב	אחר	דולר ארה"ב	
0.1	0.4	0.5	0.8	0.1	0.4	התחזקות של 10%
0.1	0.2	0.3	0.4	0.1	0.2	התחזקות של 5%
(0.5)	(0.8)	(0.1)	(0.4)	(0.1)	(0.4)	החלשות של 10%
(0.3)	(0.4)	(0.1)	(0.2)	(0.1)	(0.2)	החלשות של 5%

כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכוני שוק, מבצע הבנק בין היתר עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים כדי להקטין את החשיפה שלו לסיכונים אלו. פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים הינה כמתוך, סוחר או כמשתמש סופי. לבנק מכשירים פיננסיים נגזרים כגון עסקאות עתידיות להחלפה בין מטבעות (Swap) וחוזים עתידיים להגנה על שערי מטבע (Forward).

העסקאות במכשירים הפיננסיים הנגזרים נרשמות לפי שווי הוגן ושינויים בשווי הוגן נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד. כמו כן, הבנק מתקשר בחוזים שבפני עצמם אינם מכשירים נגזרים אך הם מכילים נגזרים משובצים. מדיניות הבנק היא להימנע ככל האפשר מחשיפה לסיכוני שער החליפין בין מטבעות החוץ השונים. החשיפה הבין-מטבעית מנוהלת במסגרת מצומצמת ובגבולות שאושרו על ידי דירקטוריון הבנק.

[לפרטים נוספים ראה בביאור 11 בדוח הכספי.](#)

הבנק מנהל באופן שוטף את הפוזיציה במטבע חוץ. דירקטוריון הבנק קבע מגבלות על סכומי העודף (גרעון) של הנכסים על ההתחייבויות. הבנק פועל רק במטבעות מרכזיים ובהיקפים מידתיים ביחס להון הפיננסי. חישוב העודף (גרעון) כולל השפעה של נגזרים.

סיכון מחיר מניות

במסגרת מדיניות הסיכונים הפיננסיים (סיכוני שוק), דירקטוריון הבנק קבע מסגרת מצומצמת לתעודות סל על מניות בתיק למסחר ובתיק הזמין למכירה (אין מסגרת לרכישת מניות בתיק הבנקאי). יתרת המניות והקרנות ליום 31 במרץ (בתיק למסחר ובתיק הזמין) הסתכמה ב-6.2 מ' ש"ח בהשוואה ל-8.5 מ' ש"ח ליום 31 בדצמבר 2015.

3.3 סיכון נזילות ומימון

סיכון הנזילות

יחס נזילות מזערי

הבנק בוחן את מצב הנזילות שלו מידי יום באמצעות מודל יחס נזילות המזערי שהינו היחס בין כרית הנזילות לבין התזרים הפוטנציאלי היוצא נטו בתרחיש קיצון. לצורך המודל אסף הבנק נתונים על שיעור הפירעונות המוקדמים, על עיתוים ועל שיעור המחזור של הפיקדונות והחסכונות. יחס הנזילות המזערי נבחן בארבעה תרחישים: תרחיש עסקים רגיל, תרחיש "לחץ" ספציפי לבנק, תרחיש "לחץ" מערכתי ותרחיש משולב ספציפי לבנק ולחץ מערכתי. התרחישים השונים נבדלים מזה בעיקר בשיעור המחזור של הפיקדונות וביכולת המימוש של הנכסים הנזילים. תוצאות יחס הנזילות המזערי נבדלים מתוצאות יחס כיסוי הנזילות בעיקר כתוצאה הנחות מחזור פיקדונות מלקוחות פרטיים שמרניות באופן מהותי מההנחות שיש לקחת על פי נוהל בנקאי תקין 221 ביחס כיסוי הנזילות. יחס נזילות המזערי המינימאלי על פי התרחישים הנ"ל עמד ביום 31 במרץ 2016 על 131%.

יחס כיסוי נזילות (LCR)

ביום 28 בספטמבר 2014, במסגרת ההיערכות ליישום באזל III, פירסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 221 בנושא יחס כיסוי הנזילות (Liquidity Coverage Ratio - LCR).

ההוראה נועדה להבטיח שתאגיד בנקאי יחזיק מלאי הולם של נכסים נזילים באיכות גבוהה לא משועבדים, המורכב ממזומן או מנכסים שניתן להמירם למזומן בשווקים פרטיים ללא אובדן ערך או עם אובדן ערך קטן, על מנת לענות על צורכי הנזילות של התאגיד הבנקאי בתרחיש קיצון של נזילות הנמשך 30 ימים. לכל הפחות, מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה שאינם משועבדים צריך לאפשר לתאגיד הבנקאי לשרוד עד היום ה-30 של תרחיש הקיצון, ובפרק זמן זה ההנחה היא שההנהלה והמפקחים יוכלו לנקוט פעולות מתקנות נאותות, או שניתן יהיה לפרק את התאגיד הבנקאי בצורה מסודרת. בנוסף, תקופה זו מעניקה לבנק המרכזי זמן נוסף לנקוט באמצעים המתבקשים במקרה שאלה ייתפסו כהכרחיים.

יחס כיסוי הנזילות מכיל שני מרכיבים:

- שווי מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה (High Quality Liquid Assets - HQLA) בתנאי קיצון (מונה)
  - סך תזרים מזומנים יוצא נטו במהלך 30 הימים הקלנדרים הבאים (מכנה)
- על פי ההוראה, למעט מצב של לחץ פיננסי (financial stress), ערכו של היחס לא יפחת מ-100%. דהיינו, מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה ישתווה לכל הפחות לסך תזרים המזומנים היוצא נטו על בסיס שוטף.
- תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס כאמור החל מיום 1 בינואר 2017, אולם תאגיד בנקאי אשר עומד בדרישה ליחס כאמור במועד תחולת ההוראה, ה-1 לאפריל 2015, לא ירד מהסף שנקבע בהוראה.

יחס כיסוי הנזילות

לשלושה חודשים שהסתיימו		
ביום 31 בדצמבר 2015	ביום 31 במרץ 2016	
403	309	יחס כיסוי נזילות
100	100	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

להערכת הבנק, בהתחשב בשיעורי מיחזור הפיקדונות בשנים האחרונות, החשיפה לסיכון האמור אינה גבוהה, בין היתר, משום שהבנק מגוון את מקורות המימון שלו, מקפיד להרחיב את בסיס המפקידים ולצמצם את מידת ההישענות על מפקידים גדולים ולשמר כרית נזילות מספקת הבאה לידי ביטוי בכך שיחס הנכסים הנזילים גבוה מהיחס הנדרש. נכון למועד הדוח יתרת סך פיקדונות הציבור של שלושת קבוצת המפקידים הגדולות עומד על כ- 438 מיליוני ש"ח.

לפרטים אודות תמהיל פקדונות הציבור [ראה ביאור 7 לדוחות הכספיים](#).

יחס מימון יציב (NSFR)

בנוסף הבנק עוקב אחר נזילות ארוכת הטווח באמצעות מודל יחס מימון יציב בהתאם לעקרונות מודל ה- NSFR (Net Stable Funding Ratio) בהוראות באזל III בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 342. יחס המימון היציב עמד ביום 31 במרץ 2016 על 119%.

לפרטים נוספים אודות סיכון הנזילות [ראה בדוח על הסיכונים המופיע באתר האינטרנט של הבנק](#).

סיכון המימון

הבנק קבע לעצמו מדיניות ארוכת טווח של הרחבת גיוס המקורות, תוך הגדלת משקל המקורות ממשקי בית מסה"כ פיקדונות הציבור, ושמירה על יכולת גיוס המקורות מלקוחות מוסדיים. גיוס פיקדונות לזמן ארוך נעשה בהתייחס להיקף ביצועי אשראי חדש לזמן ארוך. בנוסף, הבנק, באמצעות החברה הבת ירושלים מימון והנפקות, מגייס פיקדונות על פי צרכי הגיוס של הבנק וכתבי התחייבות נדחים על פי צרכי ההון שלו.

הנהלת הבנק קובעת יעדים ספציפיים לסניפים וליחידות המטה בכל תחומי הפעילות ומנוהל מעקב שוטף אחר עמידתם ביעדים.

לפרטים נוספים על חשיפת הבנק לסיכון מימון ואופן ניהול הסיכון [ראה דו"ח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2015 של הבנק](#).

להלן פרטים אודות שיעבוד מזומנים וניירות ערך:

ליום 31 במרץ 2016			
לא משועבד	משועבד כבטוחה	ערך במאזן	
במיליוני שקלים			
2,318.2	23.6	2,341.8	מזומנים ופיקדונות בבנקים
937.6	162.3	1,099.9	ניירות ערך

ליום 31 במרץ 2015			
לא משועבד	משועבד כבטוחה	ערך במאזן	
במיליוני שקלים			
3,145.1	16.0	3,161.1	מזומנים ופיקדונות בבנקים
559.4	269.7	829.1	ניירות ערך

ליום 31 בדצמבר 2015			
לא משועבד	משועבד כבטוחה	ערך במאזן	
במיליוני שקלים			
2,041.7	30.2	2,071.9	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,372.9	406.6	1,779.5	ניירות ערך

לפרטים נוספים אודות סיכון המימון [ראה בדוח על הסיכונים המופיע באתר האינטרנט של הבנק](#).

3.4 סיכון תפעולי

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או כשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות, או אירועים חיצוניים. הגדרת הסיכון כוללת סיכונים משפטיים אך היא איננה כוללת סיכונים אסטרטגיים או סיכונים מוניטין. הסיכונים התפעוליים גלומים בכל הפעילויות הבנקאיות השונות ומובנים בכל תהליכי העבודה בבנק. הבנק פועל במגוון פעילויות פיננסיות וחשוף לסיכונים תפעוליים הכוללים, בין היתר, סיכונים מעילות והונאות, סיכונים טכנולוגיים המידע, המשכיות עסקית ואבטחת מידע. יתכנו השלכות גם על סיכונים אחרים כגון סיכונים אשראי וסיכונים שוק.

לפרטים נוספים על חשיפת הבנק לסיכון תפעולי ניהול [ראה בעמודים 75-77 בדו"ח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2015 של הבנק](#).

לפרטים נוספים אודות הסיכון התפעולי [ראה בדוח על הסיכונים המופיע באתר האינטרנט של הבנק](#).

3.5 סיכונים אחרים

הבנק חשוף לסיכונים נוספים כגון: המשכיות עסקית, סיכונים טכנולוגיים המידע, אבטחת מידע, סיכונים משפטיים, סיכונים מוניטין, סיכונים הציות, סיכון אכיפה פנימית וסיכונים הלבנת הון. למידע נוסף על החשיפה לסיכונים הנ"ל ולאופן ניהולם [ראה דו"ח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2015 של הבנק](#).

3.6 השפעת גורמי הסיכון

בהשוואה לסוף שנת 2015 לא חל שינוי בגורמי הסיכון ובהגדרת חומרתם. למידע נוסף [ראה דוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2015 של הבנק](#).

פרק 4 - מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים

4.1 מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על פי עקרונות חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ועל פי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי של בנק. עיקרי המדיניות החשבונאית מפורטים בביאור מס' 1 לדוחות הכספיים.

במהלך התקופה המדווחת לא אירעו שינויים במדיניות החשבונאית של הבנק בנושאים קריטיים, למעט:

1. התיקון הנדרש בסיווג האג"ח המוחזקות לפדיון לאג"ח הזמין למכירה. לפרטים [ראה ביאור 1.4.2 בדוחות הכספיים](#).
2. [שינוי בשיעור המס כמפורט בביאור 16.1 לדוחות הכספיים](#).
3. הפרשה קבוצתית

4.2 אומדנים חשבונאיים קריטיים

הכנת הדוחות הכספיים המאוחדים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים דורשת מהנהלה שימוש באומדנים והערכות המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים, התחייבויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות. התוצאות בפועל של אומדנים אלו עלולות להיות שונות מהאומדנים ו/או ההערכות. האומדנים וההערכות מתבססים בדרך כלל על תחזיות כלכליות, הערכות לגבי השווקים השונים וניסיון העבר תוך הפעלת שיקול דעת ואשר ההנהלה מאמינה כי הינם סבירים בעת החתימה על הדוחות הכספיים.

4.3 בקרות ונהלים

בקרות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

הנהלת הבנק, בשיתוף המנכ"ל והחשבונאי הראשי של הבנק, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום תקופה זו הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בקרה פנימית על דיווח כספי

במהלך הרבעון המסתיים ביום 31 במרץ 2016 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

פרק 5 - מידע נוסף שלדעת הדירקטוריון וההנהלה ראוי לכלול אותו בדוח הדירקטוריון וההנהלה, אך אינו מתאים לדעתם לפרקים האחרים בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

5.1 תרומות ופעילות קהילתית

- הבנק תורם מזה שנים רבות למטרות חברתיות שונות במסגרת תקציב הבנק המאושר מראש ובהתאם להחלטות וועדת תרומות של הנהלת הבנק ונוהל עבודת הוועדה. בתקופת הדוח לא ניתנו תרומות מעל 50 אלפי ש"ח לגוף יחיד.
  - תרומות הבנק מתמקדות בעיקר בעמותות הפועלות לסיוע, תמיכה ועזרה לאוכלוסיות מוחלשות ונזקקות, כלכלית ופיזית. בין העמותות הללו ניתן למנות עמותות הפועלות לסיוע לילדים ונוער במצוקה, נזקקים כלכלית, בעלי מוגבלויות ועוד. חלק מעמותות אלה, בנוסף לסיוע הישיר הניתן על ידן לאוכלוסיות הללו, פועלות גם לסייע לאותם אנשים ולחלץ אותם ממעגל המצוקה בו הם נמצאים.
  - בשנים האחרונות, נטלו עובדי סניפי הבנק חלק בפעילויות התנדבויות שונות. הבנק מעודד פעילויות אלה בסיוע ובתרומות.
  - בנוסף, רוכש הבנק מתנות מבתי עסק או עמותות המעסיקות אוכלוסיות מוגבלות ונזקקות ומעניק אותן כמתנות לעובדי ומנהלי הבנק ולקוחותיו או תורם אותן לאוכלוסיות נזקקות.
- דירקטוריון הבנק מביע את הערכתו ותודתו לעובדים ולמנהלים של הבנק, על עבודתם המסורה ותרומתם לקידום עסקיו.

גיל טופז
מנהל כללי

זאב נהרי
יו"ר הדירקטוריון

17 במאי 2016

הצהרה (certification)

אני, גיל טופז, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ, 2016 (להלן: "הדוח").
  2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
  3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
  4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי. וכן:
    - א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
    - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
    - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
    - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
  5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
    - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
    - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

גיל טופז
מנהל כללי

17 במאי, 2016

הצהרה (certification)

אני, אלכסנדר זלצמן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ, 2016 (להלן: "הדוח").
  2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
  3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
  4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי. וכן:
    - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
    - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
    - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
    - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
  5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
    - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
    - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אלכסנדר זלצמן

סמנכ"ל, מנהל אגף הכספים
וחשבונאי ראשי